

Ajuts a la investigació 2017

**El règim de la
conformitat en el
Projecte de Llibre sisè del Codi
civil de Catalunya com a causa
d'incompliment a la
compravenda civil**

Autora

Laura Arroyo San José

2018

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha editat aquesta recerca respectant el text original dels autors, que en són responsables de la correcció lingüística.

Les idees i opinions expressades en la recerca són de responsabilitat exclusiva dels autors, i no s'identifiquen necessàriament amb les del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Avis legal

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement _no Comercial_Sense Obra derivada 4.0. Internacional (CC BY-NC-ND 4.0) de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya, Centre d'Estudis Jurídics i formació Especialitzada) i no se'n faci un ús comercial. Aquesta obra no es pot transformar per generar obres derivades. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

© **Generalitat de Catalunya**
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

Resum

El Projecte de Llei de Llibre VI del Codi civil de Catalunya proposa una nova regulació de la compravenda en la línia dels instruments que conformen el denominat dret contractual europeu. El desenvolupament més substancial es concreta (arts. 621-1 i ss CCCat) en dues de les obligacions imposades al venedor: transmetre la propietat del bé venut i garantir que l'objecte lliurat és conforme al contracte. La memòria que seguidament es presenta, pren com a punt de partença aquesta última qüestió: l'exigència de conformitat com a criteri de compliment contractual i, en sentit contrari, com a nova causa d'incompliment a la compravenda civil a la legislació catalana.

Mitjançant l'estudi dels principals instruments normatius que han servit com a referent per a l'elaboració del Projecte de Llei de Llibre VI s'analitza: la necessitat d'evolució en la noció d'incompliment contractual, que ha permès la unificació del sistema remedial, superant les disparitats aportades pels règims de responsabilitat especial, com els sanejaments i, en segon terme, el fenomen extensiu de la conformitat com a criteri que ha transcendit del dret especial incorporant-se a la norma civil general.

Finalment, es procedeix a l'examen de les previsions contingudes a la subsecció cinquena del Projecte de Llibre VI, relativa als remeis que assisteixen les parts contractants per al cas d'incompliment de les respectives obligacions, específicament, en aquelles disposicions que disciplinen els supòsits de contravenció a la compravenda per manca de conformitat.

Paraules clau: Compravenda, Incompliment contractual, Aliud pro alio, Manca de Conformitat, Dret contractual europeu, Deure d'informació, Integració del contracte, Obligacions contractuales, Transmissió del risc, Remeis protectors.

Resumen

El Proyecto de Ley del Libro VI del Código civil de Cataluña propone una novedosa regulación de la compraventa en la línea de los instrumentos que conforman el denominado derecho contractual europeo. El desarrollo más substancial se concreta (arts. 621-1 y ss CCCat) en dos de las obligaciones impuestas al vendedor: transmitir la propiedad del bien objeto de la

compraventa y garantizar que éste resulta conforme a lo convenido en el contrato. La memoria que sigue a continuación toma como punto de partida la última de estas cuestiones en la legislación catalana, esto es, la exigencia de conformidad como criterio para enjuiciar el cumplimiento contractual y, en sentido contrario, como nueva causa de incumplimiento de la compraventa civil.

A través del estudio de los principales instrumentos normativos que han servido como referente en la elaboración del Proyecto de Ley del Libro VI se analiza: la necesidad de evolución en la noción de incumplimiento contractual, que ha permitido la unificación del sistema remedial, superando las disparidades que suponían los regímenes de responsabilidad especial, como los saneamientos y, en segunda instancia, el avance extensivo de la conformidad como criterio originario del derecho especial que pasa a integrar la norma civil general.

Finalmente, se procede al examen de las previsiones contenidas en la subsección quinta del Proyecto de Libro VI, relativa a los remedios que asisten a las partes contratantes para el caso de incumplimiento de sus respectivas obligaciones, específicamente, de aquellas disposiciones que ordenan los supuestos de contravención en la compraventa por falta de conformidad.

Palabras clave: Compraventa, Incumplimiento contractual, Aliud pro alio, Falta de Conformidad, Derecho contractual europeo, Deber de información, Integración del contrato, Obligaciones contractuales, Transmisión del riesgo, Remedios protectores.

Abstract

The draft law of Book VI of the Catalan Civil Code introduces an innovative regulation regarding sales contracts, in line with the legal instruments that articulate the basis of the European Contract Law. The most substantial development in this field is specified (article 621-1 and following of the CCCat) in two of the obligations imposed on the seller: first, the transfer of ownership of the good on sale; and second, the obligation to ensure that the delivery of the good is made in accordance with the contractual terms. The following report takes as its starting point the last of these issues in the Catalan Law: the requirement of conformity as a criterion to prosecute contractual compliance

and, on the opposite direction, as a new cause of non-compliance with the civil sale.

Through the study of the main legal instruments that were taken into account for the bill of Book VI, the following is analyzed: on one hand, the need for evolution on the concept of breach of contract, which has promoted the unification and the systematization of legal remedies, overcoming the disparities among the special legal liability remedies; and on the other side, the extensive advance of the requirement of conformity as original criterion of the special right that integrates the general civil norm.

Finally, we proceed to the examination of the provisions contained in the fifth subsection of the draft, regarding the remedies that assist the contracting parties in the case of non-compliance with their respective obligations, specifically, those provisions that regulate contravention in the sale for non-conformity.

Keywords: Sales contract, Breach of contract, Aliud pro alio, Non-conformity European Contract Law, Duty of information, Contractual integration, Contractual obligations, Passing of risk, Legal remedies.

Sumari

1. Introducció	8
2. L'exigència de conformitat com a criteri de compliment contractual en dret comparat: els referents del Llibre VI CCCat	11
2.1 La necessitat d'evolució en la noció d'incompliment contractual com a punt de partida	12
2.2 El tractament de la manca de lliurament i el compliment defectuós en la unificació del sistema responsabilitat aplicable a l'execució del contracte	15
2.3 Distinció entre la conformitat per adequació material i la conformitat per defectes jurídics	17
3. L'adaptació del model de responsabilitat contractual mitjançant la doctrina de l' <i>aliud pro alio</i> com a remei de satisfacció de la part compradora	20
4. El compliment no conforme predicat de la compravenda civil al CCCat: aspectes generals	23
4.1 Criteris per a determinar la no conformitat a la compravenda	24
4.2 L'àmbit objectiu d'aplicació del principi de conformitat al Llibre sisè ...	26
4.3 La integració del règim de la conformitat del dret especial a la norma general	30
4.4 Especialitats destacades en la compravenda d'immobles	34
4.5 La positivització dels deures precontractuals d'informació i la seva incidència en la protecció del consentiment negocial.....	36
4.6 El criteri de la raonabilitat i la seva funció moduladora en l'exigibilitat del principi de conformitat	39
5. Conformitat i funció promotora del compliment exacte	41
5.1 L'obligació de lliurament del bé conforme al contracte.....	42
5.2 L'exigibilitat de les característiques reproduïdes a la mostra o model.	43
5.3 La manca de conformitat imputable al comprador.....	44
6. El moment i lloc de la conformitat	46

6.1	Terminis i lloc de lliurament.....	46
6.2	Períodes de presumpció	48
6.3	La transmissió de riscos.....	48
6.4	La notificació	50
6.5	La facultat d'esmena davant la manca de conformitat i el principi de conservació del contracte	52
7.	La compravenda a prova o assaig.....	54
8.	El sistema unitari de remeis establert davant els diferents escenaris de no conformitat.....	57
8.1	Tipologia i compatibilitat dels remeis previstos a la subsecció cinquena	57
8.2	Els terminis d'exercici dels remeis davant l'incompliment	60
9.	Conclusions	63
10.	Referències bibliogràfiques	67
11.	Relació de Jurisprudència citada.....	75

1. Introducció

El Projecte de Llibre VI¹ del Codi civil de Catalunya (d'ara endavant CCCat), segons determina en la seva Exposició de Motius, pretén assolir una regulació unificada² del contracte, sense establir dos instruments normatius paral·lels, “*per a la compravenda en general i la compravenda de consum, respectivament*”. El propòsit d'aquest estudi és realitzar una aproximació a la promoció de la interpretació integradora que comporta la inclusió del criteri de conformitat (art. 621-9 CCCat) i examinar la seva incidència en seu d'incompliment dels deures d'informació precontractual (art. 621-20 CCCat), especialment innovadora a la compravenda civil, com a model capaç de garantir la satisfacció de l'interès contractual de la part creditora, més enllà de les dificultats que han acompanyat la necessitat de recurs a l'*aliud pro alio* i als denominats vicis del consentiment.

A aquests efectes, des d'una vessant comparativa prèvia, s'examinen les característiques “tradicional” de la conformitat als àmbits on manifesta un desenvolupament normatiu més consolidat: la compravenda de mercaderies, el Marc comú de referència i la contractació amb consumidors, clarament informada des de l'acerb comunitari. Doncs, com el mateix preàmbul del Llibre VI recorda, a mode de referent necessari, el criteri de conformitat en les relacions de consum porta causa de les normes contingudes a les Directives comunitàries en la matèria i té en compte, especialment, la Directiva

---

¹ Aprovat mitjançant la Llei 3/2017, del 15 de febrer, del Llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè, publicada al DOGC núm. 7314, de 22.02.2017, a la seva disposició final novena fixa la seva entrada en vigor en dos terminis, a partir de: “... l'1 de gener de 2018, llevat de l'apartat 1 de la disposició final segona, l'apartat 11 de la disposició final quarta, l'apartat 4 de la disposició final cinquena i la disposició final sisena, que entren en vigor l'1 de març de 2017”. No obstant això, a data d'aquest estudi, la norma roman pendent de la resolució del Tribunal Constitucional davant el recurs d'inconstitucionalitat del govern espanyol, núm. 2557-2017, de 19 de maig de 2017. Els articles impugnats, a aquests efectes, són: 621-1 a 621-54, relatius a la regulació del contracte de compravenda, a excepció de la compravenda a carta de gràcia (article 621-55), 621-56 i 621-57, que es corresponen amb la regulació del contracte de permuta, i 622.21 a 622.42, en seu de mandat i de la gestió d'afers aliens sense mandat, per bé que, eventualment, la suspensió dels mateixos, publicada al BOE núm. 141, de 14 de juny de 2017, ha estat aixecada pel Ple del Tribunal Constitucional, mitjançant interlocutòria de 3 d'octubre de 2017, BOE núm. 249, de 16 d'octubre de 2017, obrint la possibilitat a la seva aplicació en arribar el termini abans esmentat.

² Sota aquesta premissa, s'assenyala: “*Es generalitzen a tota compravenda els criteris de conformitat introduïts per la Directiva 1999/44/CE del Parlament Europeu i del Consell. Per tant, s'ha considerat que l'aptitud del bé lliurat per a l'ús particular manifestat pel comprador al venedor en el moment de contractar ha de constituir també un d'aquests criteris*”.

1999/44/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de maig de 1999, sobre determinats aspectes de la venda i les garanties dels béns de consum i té en compte la Directiva 2011/83/UE, de 25 d'octubre, sobre drets dels consumidors (d'ara endavant Directiva 1999/44/CE).

Un cop posades de manifest quines connotacions revesteix en el seu plantejament "clàssic", es pretén abastir la seva repercussió com a mecanisme de protecció contractual del consentiment prestat per la part compradora. Doncs, la seva exigibilitat, ara palesa en seu de compravenda civil (art. 621-1 CCCat), ve a configurar d'una manera més extensa i precisa les obligacions del venedor que, fins aleshores, únicament consistien a transmetre la possessió legal i pacífica del bé venut³. Aquesta ampliació formal (art. 621-9 CCCat), per bé que la jurisprudència hagués corregit⁴ la seva manca de previsió mitjançant la doctrina de l'*aliud pro alio*, comporta l'observança dels seus efectes en dos fases contractuals destacades:

- 1) En seu de celebració, com a element que permet inferir (art. 621-7 CCat) la implementació d'un especial deure de informació en els tractes precontractuals (derivat de la concreció dels principis de la bona fe i l'honradesa en els tractes continguts a l'article 111-7 CCCat).
- 2) Com a causa d'incompliment de les legítimes expectatives que es generen en la part compradora (art. 621-20 CCCat), bé respecte de les especificacions contingudes al contracte, així com dels criteris proposats per la llei adreçats a valorar si el bé lliurat al comprador es correspon efectivament amb el disseny prestacional que es va convenir.

En relació amb aquests efectes, entenem necessari l'estudi del seu abast integrador en correspondència amb les funcions de contingut mínim que connecten amb les previsions contingudes a la contractació de consum, per tal de destriar el grau d'equivalència i, especialment, el seu valor contractual.

Completarà l'estudi del règim de la conformitat en dret català, l'examen de les previsions contingudes a la subsecció cinquena del Llibre VI, relativa als remeis

---

³ Així, disposa l'article 1461 del Codi civil espanyol: "*El vendedor está obligado a la entrega y saneamiento de la cosa objeto de la venta*".

⁴ Cfr. Gómez Pomar, F., & Gili Saldaña, M. (2014). La complejidad económica del remedio. Su trascendencia en el Derecho español de contratos, en la normativa común de compraventa europea (CESL) y en otras propuestas normativas resolutorio por incumplimiento contractual. *Anuario de Derecho Civil*, LXVII (4), p. 1204.

que assisteixen les parts contractants per al cas d'incompliment de les obligacions respectives (621-37 CCCat), tot centrant la nostra atenció en: el compliment específic que assisteix el comprador davant la manca de conformitat material (621-38 CCCat), la possibilitat de correcció a iniciativa del venedor (621-39 CCCat), la resolució per incompliment essencial (621-41 CCCat), els remeis que s'activen quan el comprador accepta un compliment no conforme al contracte (621-42 CCCat), tributaris de la *quanti minoris* romana i, subsidiàriament, de la resolució implícita en l'incompliment de les obligacions sinal·lagmàtiques, així com els terminis d'extinció per als remeis abans esmentats.

2. L'exigència de conformitat com a criteri de compliment contractual en dret comparat: els referents del Llibre VI CCCat

La manca de conformitat contractual, entesa en sentit ample⁵, ve referida d'aquell incompliment susceptible de frustrar les expectatives de la part creditora, respecte de la prestació principal, o vers qualsevol altre deure que se'n derivi del vincle obligacional. La base sobre la que es fonamenta aquest criteri rau en l'exigibilitat del compliment exacte i, per a molts autors⁶, configura un principi d'abast general⁷, en la mesura que possibilita la construcció d'un concepte unitari d'incompliment capaç d'encabir, no només les diferents manifestacions d'insatisfacció que portin causa de les exigències que neixen del vincle contractual, sinó també un sistema de remeis que reconduïx la problemàtica⁸ davant la concurrència d'accions present als ordenaments jurídics continentals.

Tanmateix, en són abundants, com veurem als textos de dret uniforme, els exemples normatius que fan palesa l'amplada del concepte modern d'incompliment contractual sota el paraigües de la conformitat, per bé que sigui la seva projecció a la compravenda civil com a causa d'incompliment, segons ha estat configurada al Llibre sisè, l'objecte que centrarà el nostre interès.

---

⁵ En aquest sentit, apunta Llácer Matacás, M. R. Dret civil europeu i Dret de consum: entorn la configuració de l'objecte contractual. A UdG. Àrea de Dret civil, *El dret civil català en el context europeu: materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa*. Girona: Documenta Universitària, p. 302: "Els projectes de dret europeu de la contractació situen la manca de conformitat en l'àmbit de l'incompliment. Es tracta d'una visió propera al common law, on el paràmetre de l'incompliment el proporciona el contracte com un tot".

⁶ Així, per exemple, en destacava la seva inclusió en seu d'obligacions sinal·lagmàtiques examinant el dret contractual austríac i israelià, sens perjudici de la previsió de regles especials per a alguns contractes en particular, Zamir, E. (1991). Toward a General Concept of Conformity in the Performance of Contracts. *Louisiana Law Review*, 52.

⁷ Favorable a aquesta operativitat, vegeu Morales Moreno, A. M. (2010). *Incumplimiento del contrato y lucro cesante*. Aranzadi, Cizur Menor, p. 29.

⁸ Sobre aquest particular, contextualitzant la diferència en el tractament de la insatisfacció del interès contractual, respecte dels sistemes continentals i els angloamericans, vegeu Morales Moreno, A. M. (1998). Conformidad de las mercaderías y pretensiones de terceros "Artículo 35". A L. Díez Picazo, (dir.). *La compraventa internacional de mercaderías. Comentario de la Convención de Viena*. Madrid: Civitas, pp. 289 i 291; i establint-ne els fonaments i les dificultats de coordinació que acompanyen els diferents remeis tradicionals, Álvarez Vega, M. (2006). *Régimen jurídico de la prestación defectuosa*. Significación del principio de falta de conformidad en derecho europeo. A S. Espiau Espiau, & A. Vaquer Aloy (eds.). *Bases de un Derecho contractual europeo*. Valencia: Tirant lo Blanch, pp. 319-323.

En aquest apartat, el propòsit es abastir un seguit de qüestions generals que es manllevin de la normativa europea i que serviran de base per comprendre les finalitats que persegueix el desenvolupament de la conformitat al Llibre VI, així: l'evolució en la configuració de la noció d'incompliment i dels supòsits que determinen una desviació (parcial o absoluta) sota el criteri de la manca de conformitat, a través d'una visió més uniforme de l'incompliment a quin sistema de remeis s'arriba i, en tercer terme, sobre quin àmbit objectiu es projecten aquestes tendències contractuals.

2.1 La necessitat d'evolució en la noció d'incompliment contractual com a punt de partida

De conformitat amb els codis de tradició romanista⁹, com ho és el Codi civil espanyol (d'ara endavant CC), referent en el nostre entorn d'aplicació més immediat en matèria de compravenda, costa identificar una definició general de la noció d'incompliment. Alguns articles de l'esmentada norma en permeten la deducció (arts.1091¹⁰, 1101¹¹ o 1124¹² CC), proveint un criteri de desviació o d'allunyament respecte dels termes contractualment disposats per les parts, sense consolidar però una definició unitària. A la manca de cohesió descriptiva, cal sumar-hi l'absència de sistematització dels preceptes que tracten l'incompliment i, més enllà d'aquesta, el fet que no tota desviació del programa contractual rep sempre la consideració d'incompliment, donant pas a una disparitat¹³ de remeis on coexisteixen accions específiques d'incompliment diverses amb altres de generals.

---

⁹ Cfr. Carrasco Perera, A. (2003). Failure, breach and non-conformity in contracts. A S. Espiau Espiau, & A. Vaquer Aloy (eds.), *Bases de un Derecho contractual europeo*. Valencia: Tirant lo Blanch, p. 301.

¹⁰ Establint la força vinculant entre les parts contractants: "*Las obligaciones que nacen de los contratos tienen fuerza de ley entre las partes contratantes, y deben cumplirse a tenor de los mismos*".

¹¹ Com a pressupòsit de responsabilitat per danys: "*Quedan sujetos a la indemnización de los daños y perjuicios causados los que en el cumplimiento de sus obligaciones incurrieren en dolo, negligencia o morosidad, y los que de cualquier modo contravinieren al tenor de aquéllas*".

¹² Concretament, en el seu apartat primer, on legitima l'ús de la facultat de resolució: "*...implícita en las recíprocas, para el caso de que uno de los obligados no cumpliere lo que le incumbe*".

¹³ Contraposant la disciplina general de l'incompliment al CC, dissenyada eminentment per a les obligacions unilaterals, respecte del tractament excepcional que es reserva a les obligacions sinal·lagmàtiques vegeu García Pérez, R. M. (2011). Construcción del incumplimiento en la

Així, per exemple, en seu d'obligacions específiques, la impossibilitat total sobrevinguda de compliment del deutor, sense que aquest s'hagi constituït en retard, el CC la considera una causa extintiva de la pròpia obligació de compliment (arts. 1182, 1184, 1096 o 1896 CC), no pas un supòsit de contravenció. També per al cas de lliurament d'un bé defectuós o amb vicis ocults, que genera una obligació secundària de sanejament (arts. 1484 i ss CC), mitjançant la restitució o la millora en el preu, subjecta a un termini de caducitat extremadament breu de sis mesos (art. 1490 CC).

La regulació del retard (*o mora debitoris*) tampoc ha contribuït a assolir una visió unitària de l'incompliment (art. 1100 CC), ja sigui per la seva ubicació a l'inici del capítol II, on es contenen els preceptes relatius a la natura i efectes de les obligacions, com per la seva aparença de transitorietat, abastint el període entre el moment fixat per a l'execució de la prestació i l'incompliment. Doncs, l'únic efecte normativament rellevant es dona en seu de transmissió de riscos (art. 1096 CC *in fine*), obrint la via a la indemnització de danys i perjudicis (art. 1108 CC) quan, contradictòriament¹⁴, cap altre gènere d'incompliment requereix d'intimació, només el que afecta al termini (art. 1100 CC).

Una altra gran qüestió distintiva a tenir en compte és que el CC tendeix a delimitar l'abast de la noció d'incompliment atenent a criteris subjectius o de conducta, com són la culpa, la negligència o el dol, sense, llevat d'algunes previsions puntuals¹⁵, prendre en consideració¹⁶ que la intervenció d'altres

---

Propuesta de Modernización: la influencia del Derecho Privado Europeo. A K.J. Albiez Dohrmann (dir.), *Derecho privado europeo y modernización del Derecho contractual en España*. Barcelona: Atelier, pp. 337-338.

¹⁴ Cfr. Díez-Picazo, Pròleg a l'obra del professor A. Morales Moreno. (2006). *La modernización del derecho de obligaciones*. Madrid: Civitas, pp. 12 i 13.

¹⁵ Especialment, aquells supòsits on l'atribució de la responsabilitat parteix de les modalitats de culpa *in vigilando* o *in eligendo*: així, pel que fa al subarrendament (art.1551), a la conservació dels béns que compromet l'arrendatari (art. 1564 CC), el contractista respecte dels seus obrers (art. 1595 CC), quan el mandatari respon de la gestió del seu substitut (art. 1721 CC), dels desperfectes ocasionats pels empleats en seu de dipòsit (art. 1784 CC), o bé a la gestió de negocis aliens mitjançant delegació dels seus actes (art.1890 CC).

¹⁶ Sobre aquesta tendència correctora, se'n fa especial èmfasi als Comentaris dels Principis UNIDROIT sobre els contractes comercials internacionals, Roma 2004, p. 200 on s'assenyala que: "*El incumplimiento puede ser excusable por motivo de la conducta de la otra parte (véase los Arts. 7.1.2 (Interferencia de la otra parte) y 7.1.3 (Suspensión del cumplimiento) y sus comentarios o por acontecimientos imprevisibles y fuera de su control (Art. 7.1.7 (Fuerza mayor) y sus comentarios). Una parte no está facultada para reclamar el resarcimiento o el cumplimiento específico por un incumplimiento excusable de la otra parte, pero la parte que no recibió el cumplimiento tiene derecho, en principio, a resolver el contrato independientemente de que el cumplimiento haya sido o no excusable*".

agents, diversos al subjecte obligat, puguin interferir en el compliment degut. Tanmateix, del tractament de l'incompliment en clau subjectiva convé destacar-ne la concurrència de la conducta culpable o negligent¹⁷, que esdevé criteri necessari¹⁸ a efectes de legitimar el creditor a sol·licitar un valor indemnitzatori derivat de la contravenció de l'acord o contracte (arts. 1101 a 1107 CC).

La revisió del *soft law* europeu posa de relleu un canvi significatiu respecte de la construcció d'incompliment que acabem de perfilar, segons el sistema vigent al CC. Resseguint la definició que hem enllaçat amb la manca de conformitat a l'apartat precedent, el terme incompliment adopta un contingut negatiu en sentit més ampli, però també més objectiu¹⁹, essent sovint indiferent que n'existeixi intencionalitat de produir-lo, manca de diligència en el seu compliment o cas fortuït. En són il·lustratius, entre d'altres²⁰, els Principis UNIDROIT (versió de 2004) a la definició de l'incompliment que fa l'article 7.1.1: "*Non-performance is failure by a party to perform any of its obligations under the contract, including defective performance or late performance*". Aquesta redacció admet tant els supòsits de compliment defectuós com els extemporanis, abastint no només la separació del pacte per compliment defectuós o en retard, sinó també per inactivitat total²¹ del deutor de la prestació.

A aquests efectes, unificar²² la responsabilitat contractual sota un mateix denominador comú, basat en la idoneïtat exigible a la fase de compliment, permet posar de relleu, entre d'altres²³, dos grans conseqüències material i sistemàticament més eficients, de les que seguidament ens n'ocuparem, no

---

¹⁷ Fins i tot en el retard o mora, com assenyala Sánchez Aristi, R. (2009); Comentari a l'article 1101 i ss. A R. Bercovitz Rodríguez Cano (coord.), *Comentarios al Código Civil*, Pamplona: Aranzadi, p. 1296.

¹⁸ Vegeu Carrasco Perera, Á. (2010). *Derecho de contratos*. Pamplona: Aranzadi, pp. 932-933.

¹⁹ *Ibidem*, p. 863.

²⁰ Així, també l'article art. 1:301 dels Principis de dret contractual europeu (d'ara endavant PECL), segons el qual: "*Denotes any failure to perform an obligation under the contract, whether or not excused, and includes delayed performance, defective performance and failure to co-operate in order to give full effect to the contract*".

²¹ Vegeu els Comentaris dels Principis UNIDROIT sobre els contractes comercials internacionals, a la versió de 2004, versió espanyola sota la direcció d' Alejandro A.M. Garro i en col·laboració amb altres juristes de llengua espanyola, p. 200.

²² En aquest sentit, entorn a la noció de compliment exacte vegeu Pantaleón Prieto, F. (1993). *Las nuevas bases de la responsabilidad contractual*. *Anuario de Derecho Civil*, pp.1720 i ss.

²³ Vegeu Morales Moreno, A. M. (2006). El derecho a la reparación o sustitución de la cosa no conforme y la naturaleza de la obligación del vendedor. *La modernización del derecho de obligaciones*. Madrid: Civitas, pp. 212 i ss.

necessàriament en aquest ordre: en primer terme, incorporar l'evolució produïda a nivell jurisprudencial²⁴ i, en segona instància, l'alineació amb la tendència²⁵ del dret contractual europeu, fent trànsit cap a la progressiva desaparició dels sistemes de responsabilitat especial²⁶, com són els sanejaments²⁷, la *mora debitoris* o els criteris subjectius d'imputació de responsabilitat basats en la culpa²⁸, que passen a integrar-se com a estàndards objectius de compliment, exigibles en sí mateixos, amb independència de la conducta del deutor.

2.2 El tractament de la manca de lliurament i el compliment defectuós en la unificació del sistema responsabilitat aplicable a l'execució del contracte

Un dels instruments de referència en preveure l'exigència de conformitat que s'imposa al venedor el trobem en l'àmbit de la compravenda de mercaderies al

---

²⁴ Il·lustrant l'expedient de l'*aliud pro alio* i la reinterpretació de l'article 1224 CC, novament, García Pérez, R. M. Construcción del incumplimiento...pp. 337-338.

²⁵ D'aquesta manera, assenyalant l'efecte extensiu que es pot predicar a nivell contractual, sobre la base del CESL, Velasco San Pedro, L. A. (2013). La Propuesta de Reglamento de compraventa europea: cuestiones generales, en especial su ámbito de aplicación. *Cuadernos de Derecho Transnacional*, 5 (2), p. 472: "Esta impresión de generalidad se acrecienta, además, no sólo por la superación en el ámbito de la propuesta de lo que stricto sensu cabe considerar como compraventa, sino porque de hecho buena parte de sus artículos son en realidad una parte general aplicable a todos los contratos sinalagmáticos".

²⁶ Proposant l'evolució en aquest sentit, vegeu Morales Moreno, A. M. (2003). Adaptación del Código Civil al Derecho Europeo: la compraventa. A *El Dret civil català en el context europeu. Materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, p. 129; Bernard Mainar, R. Redefinición de la responsabilidad por vicios ocultos en el Código Civil con anterioridad al Real Decreto-Ley 1/2007, de 16 de noviembre, *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario*, núm. 715, (2009), pp. 2305-2315.

²⁷ Doncs, segons assenyalava el Llibre sisè a la seva Exposició de Motius, amb idèntic redactat que es contenia al Projecte que el precedeix: "La subsecció cinquena inclou una regulació unitària dels remeis del comprador i del venedor. El principi d'unitat de remeis és un criteri acceptat i calia superar la tradició del doble règim jurídic, de l'incompliment en general i dels vicis materials i jurídics del bé".

²⁸ D'acord amb Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació projectada de la compravenda. A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, p. 110: "Els gravàmens ocults i l'evicció, doncs, es converteixen en supòsits de manca de conformitat i la culpa deixa de jugar cap paper ja que la conformitat té una noció neutra o incolora".

capítol II de la secció II (articles 35 i ss) de la Convenció de Viena de 1980 (d'ara endavant, CV o CISG²⁹).

La manca de coincidència entre el seu antecedent, articles 33 i 36 de la Llei uniforme sobre la venda internacional d'objectes mobiliaris corporals (d'ara endavant LUVI), permet establir la dimensió contractual de la manca de conformitat com a punt de partida, per tal de constatar que la regulació separada dels diferents tipus d'incompliment pot conduir, igualment, a un sistema coordinat³⁰ de remeis protectors.

Segons la LUVI (arts. 19.1 i 33), la manca de conformitat comporta tanmateix la manca de lliurament, entrellaçant dos modalitats d'incompliment que a la CV rebrien un tractament separat, diferenciant el no lliurament (arts. 31 i ss) del compliment defectuós (arts. 35 i ss) amb pressupòsits d'exigibilitat de les pretensions comuns, que admeten, alhora, alguns matisos diferenciats. En són il·lustratius, l'obligació de denúncia continguda a l'article 39 CV, aplicable només a la manca de conformitat, i el règim particular que obre la via resolutòria per als supòsits de no lliurament (art. 49.1.b CV).

L'abast de la responsabilitat del venedor es tradueix, doncs, en una construcció unitària³¹ on conflueixen tots els casos d'execució imperfecta del contracte, que permet al comprador, davant qualsevol tipus d'incompliment³², emprar el sistema de remeis protectors ordenats per la norma, així al CV: la substitució o reparació (art. 46.2 i 3), la resolució (art. 49), la reducció del preu (art. 50) i la indemnització per danys i perjudicis (art. 74).

---

²⁹ Seguint l'abreujament de la seva denominació en anglès: *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*.

³⁰ En aquest sentit, MORALES MORENO, A. Conformidad de las mercaderías... Op. Cit. p. 288, situa la distinció entre deure i responsabilitat del contracte a la CV en atenció a la seva pròpia distribució sistemàtica al Conveni (arts. 35-40 i 44 en seu de compliment conforme i 45 i ss relatiu a la responsabilitat del venedor), que permet en ambdós supòsits el recurs indistint al conjunt de remeis protectors previstos per la norma, tot i conformar pressupòsits habilitants d'origen diferent.

³¹ Com afirma MORALES MORENO, A., Adaptación del Código...Op. cit: "*Es conveniente adaptar nuestro Código Civil al sistema uniforme de regulación de las ventas, el sistema de la CISG, articulado en torno a un concepto unitario de incumplimiento, que se extiende a todas sus manifestaciones. Este sistema inspira también los PECL*".

³² Aclareix aquesta visió extensiva de l'incompliment l'article 7.1.1 dels Principis UNIDROIT: "*Non-performance is failure by a party to perform any of its obligations under the contract, including defective performance or late performance*".

2.3 Distinció entre la conformitat per adequació material i la conformitat per defectes jurídics

La conformitat continguda a la CV es construeix, d'una banda, entorn a criteris d'adequació material de les mercaderies, anomenada conformitat material, segons els quals el venedor es veu constret al compliment dels termes pactats i de la pròpia Convenció en relació amb la quantitat, qualitat, tipus, embasament i embalatge estipulats (art. 35.1 CV). I de l'altra, a l'entrega de les mercaderies lliures de defectes jurídics, també denominada conformitat jurídica (arts. 45 i ss CV).

La regulació esmentada, d'igual mode que en l'epígraf anterior on distingíem entre manca de lliurament i conformitat, no comporta una distinció dels remeis que assisteixen el comprador, llevat de dues previsions concretes: la continguda a l'article 35.3 CV, que impedeix oposar el desconeixement injustificat, i el termini d'exclusió de la responsabilitat del venedor, llevat d'incompatibilitat amb el període de garantia contractual, mitjançant l'article 39.2 CV.

La mateixa dualitat en seu de compliment conforme (material i jurídic), en la línia del model utilitzat a la CV (arts. 35 i 41), va servir de referent³³ als Llibres II i IV del DCFR, en els seus articles IV.A.-2:301 i IV.A.-2:305, i és present a la proposta de Reglament de la normativa comú de la compravenda (d'ara endavant, CESL) en els seus articles 99 i 102.

Especialment, en el cas del DFR, destaca la configuració d'una garantia de conformitat extensa³⁴, en atenció a la previsió dels seus efectes comuns com a causa d'incompliment contractual:

- a) Des del punt de vista de la conformitat material, sobre la base de la responsabilitat del venedor pels defectes o vicis ocults que puguin tenir els béns, el lliurament d'un *aliud pro alio* o cosa diferent a la pactada. Es provoca la desaparició dels remeis específics al servei del comprador, ja

---

³³ Encara que la conformitat dels béns objecte de compravenda, prèviament, comptava amb un segon instrument de referència mitjançant la Directiva 1999/44/CE de 25 de maig aplicable, exclusivament aplicable a les vendes de consum.

³⁴ Vegeu Corral García, E. (2012). Capítulo 1. Ámbito de aplicación y disposiciones generales. A. Vaquer Aloy, E. Bosch Capdevila, i M. Sánchez González (coords.), *Derecho europeo de los contratos. Libros II y IV del Marco común de referencia*. Vol. II. Barcelona: Atelier, pp. 829-830.

siguin aquell propis del sanejament (anul·labilitat del contracte per error o reducció del preu), o bé els que reconduïxen el lliurament d'un objecte diferent al pactat (acció de compliment i resolució contractual) .

- b) Alhora, la conformitat jurídica (art. IV.A.-2:305 DCFR), basada en l'obligació del venedor de lliurar un bé exempt de qualsevol dret o pretensió per part de tercers, perd simultàniament el recurs al règim de l'evicció, considerant-lo una causa més d'incompliment contractual que remet a les previsions generals fixades per a l'incompliment.

Al Llibre sisè, formalment, es distingeixen: l'obligació de lliurament (arts. 621-9.1 (a) i 621-10 CCCat), la de conformitat (arts. 621-9.1 (b) i 621-20 CCCat) i l'obligació de transmetre la titularitat del bé (arts. 621-9.1 (c) i 621.30 CCCat); aquesta última vindrà a substituir la normativa tradicional en matèria d'evicció (arts. 1484-1499 CC).

Tot i la separació esmentada, ambdós³⁵ incompliments (vicis materials i vicis jurídics del bé) són designats per la norma com a supòsits de no conformitat (art. 621-29.2 CCCat i apartats 19è i 20è de l'Exposició de Motius), sotmesos a terminis d'exigibilitat diversos, però subjectant la part venedora al mateix deure de notificació (art. 621-28 CCCat) i amb remissió expressa i comuna a la subsecció cinquena de remeis (art. 621-43 CCCat) per al cas de contravenció. En aquest sentit, es planteja³⁶ si l'obligació de transmetre la titularitat del bé caldria inserir-la directament en seu de conformitat, en la mesura que representa una qualitat jurídica del bé compromès, atès que el 621-20 CCCat no la descarta en la seva descripció.

---

³⁵ Doncs, com la pròpia sistemàtica de la norma indica, la manca de lliurament, per bé que sigui considerada un supòsit d'incompliment, no s'ubica en l'àmbit de la manca de conformitat (material), així com tampoc en el de l'obligació de transmissió de la titularitat del bé (conformitat jurídica). Encara que, en sentit abstracte, no trobem inconvenient per encabir, des d'un punt de vista teòric, el no lliurament com un supòsit de compliment no conforme, entenent aquest com una altra modalitat de desviació del disseny prestacional, més greu que l'apreciació de simples defectes, però plenament equiparable a la frustració que suporta el comprador davant la manca de conformitat, per exemple, per inhabilitat funcional del bé.

³⁶ Vegeu Arnau Raventós, L. (2015). L'obligació de conformitat i el seu règim: més propis d'una teoria (o part) general. A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona, *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, p. 441; LLàcer Matacàs, M. R. (2009). La garantía por falta de conformidad y el cumplimiento "no conforme": el Derecho español a la luz del Marco Común de Referencia. A E. Bosch Capdevila, *Derecho contractual europeo*. Barcelona: Bosch, p. 468.

La principal novetat³⁷ que comporta aquest sistema, que tindrem ocasió de reprendre amb motiu de l'adaptació del model d'incompliment a la compravenda en dret civil català sota el criteri de la manca de conformitat, és la possibilitat d'assolir una regulació unificada de la compravenda, capaç de superar les distincions bàsiques entre transaccions que revesteixen un contingut obligacional comú, en aquells aspectes on esdevenen equiparables (B2C i C2C), amb independència del seu àmbit d'aplicació subjectiu, i anivellar els remeis protectors sota uns paràmetres mínims d'adequació, permetent la superació dels inconvenients que acompanyen els règims de responsabilitat especial que es converteixen en supòsits d'incompliment per manca de conformitat (material o legal).

---

³⁷ Ibidem. p. 829.

3. L'adaptació del model de responsabilitat contractual mitjançant la doctrina de l'*aliud pro alio* com a remei de satisfacció de la part compradora

De conformitat amb el Codi civil espanyol, les obligacions del venedor únicament consistien a transmetre la possessió legal i pacífica del bé venut. No existeix cap precepte a la norma esmentada que reguli el lliurament del que, traduït del llatí, significa “una cosa per altra”, i d'aquí que el seu desenvolupament, per bé que s'extregui de la previsió continguda al 1166 CC³⁸, sigui eminentment d'origen jurisprudencial³⁹.

La doctrina que ens ocupa esdevé d'aplicació en aquells supòsits on el venedor lliura una cosa diferent al bé que es considera degut, i admet, alhora, dos escenaris d'incompliment diversos: ja sigui per inhabilitat funcional⁴⁰ de l'objecte, o bé per la seva manca de correspondència⁴¹ amb les

---

³⁸ Cfr. Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (2009). Comentari a l'article 1166. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código Civil*. Pamplona: Aranzadi, p. 1388.

³⁹ Vegeu la STS núm. 1059/2008, sala 1^a, de 20 de Novembre de 2008, on en el context d'una compravenda d'accions al seu FJ III s'indica aquest origen: “La doctrina del *aliud pro alio* se desarrolla a partir del art. 1166 CC, que establece que “el deudor de una cosa no puede obligar a su acreedor a que reciba otra diferente, aun cuando fuere de igual o mayor valor que la debida”; por tanto, identificada la cosa debida, no es posible, sin un acuerdo entre las partes, cambiarla, porque el cambio unilateral por parte del deudor determina el incumplimiento de la obligación; en definitiva el “*aliud pro alio*” se aplica cuando en el contrato de compraventa se da una cosa diversa a la convenida, lo que se pone de manifiesto cuando hay una falta tan grave en las cualidades del bien entregado, sea ontológica o funcionalmente, que permite considerar que se está ante un incumplimiento contractual”.

⁴⁰ Vegeu en aquest sentit la Sentència del Tribunal Suprem núm. 317/2015, sala 1^a, de 2 de juny de 2015, per la qual es declara la resolució d'un contracte de compravenda d'un semi soterrani com a habitatge, en considerar-lo inhàbil per a un destí residencial, degut a les filtracions d'aigua per manca de impermeabilització, al seu FJ II: “...recogiendo numerosa jurisprudencia anterior: “la evidencia de la frustración del fin del contrato, eliminando las legítimas expectativas de la parte perjudicada desencadena la resolución... en definitiva, la inhabilidad del objeto”. Lo acaba de aclarar la sentencia de 17 febrero 2010: “... defectuoso cumplimiento al haber sido hecha la entrega de cosa distinta o con vicios que hagan impropio el objeto de la compraventa para el fin a que se destina”. La de 25 febrero 2010 añade: “... la doctrina de *aliud pro alio* que contempla una doble situación: que se haya entregado cosa distinta a lo pactado o que se haya entregado cosa que, por su inhabilidad, provoque una insatisfacción objetiva, es decir, una completa frustración del fin del contrato”; la STS núm. 399/2013, sala 1^a, 10 de Juny de 2013: “que la obligación de entrega del promotor-vendedor ha de entenderse en su aspecto no solo físico sino jurídico, permitiendo que la vivienda se ocupe legalmente, que los suministros se contraten de forma regular, y, en definitiva, que el comprador pueda ejercer sus derechos sobre la vivienda adquirida libremente y sin obstáculos legales”, o bé en sentit anàleg contra la mateixa promotora: la STS del Ple, de 10 de setembre de 2012 i la STS d'11 de març de 2003.

⁴¹ Així, per exemple, ho admet com a causa de nul·litat la SAP de Toledo núm. 57/2016, de 14 de març de 2016, en una compravenda de parcel·la rústica que disposava d'una extensió de terreny inferior a la unitat mínima de cultiu.

característiques que es van pactar, amb independència de que el bé sigui de nova producció o de segona mà⁴².

El comprador que es trobava davant d'algun d'aquests escenaris podia sortejar el breu termini de prescripció semestral, que correspon a les accions adreçades a l'esmena dels vicis ocults (1490 CC), i beneficiar-se del termini general contingut al 1964 CC, actualment escurçat⁴³ en 5 anys, però, en qualsevol cas, molt més operatiu que el que es reserva a les accions edilícies, al·legant un compliment defectuós:

- a) Com a conseqüència del lliurament d'un objecte que no concordés amb les característiques pactades, o bé
- b) amb vicis de tal magnitud⁴⁴ que el fessin impropri per a la finalitat que va motivar la seva adquisició.

Superat l'inconvenient de la prescripció, la construcció oferta pels tribunals obria dues vies de rescabament a la part compradora, compatibles entre sí, però tanmateix subjectes a l'exigibilitat de requisits diversos.

D'una banda, l'acció indemnitzatòria (1101 CC), que permet la reclamació dels danys i perjudicis que portin causa de l'incompliment d'una obligació preexistent, on quedi acreditat el nexa causal entre els perjudicis realment produïts i la conducta culpable o negligent imputable a la contrapart. I de l'altra, la via de la resolució continguda al 1124 CC, caracteritzada per la reciprocitat

---

⁴² En aquest sentit, vegeu la ITS, sala 1^a, d'11 de novembre de 2014, que desestima la cassació en la compravenda d'un vehicle de segona mà davant l'incompliment greu de les obligacions de la part venedora, donant lloc a la resolució del contracte en aplicació de la doctrina de *l'aliud pro alio*.

⁴³ Doncs, amb anterioritat a la modificació de l'article 1964 CC, operada per la Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament civil, el termini de prescripció de les accions personals, sense termini específic, estava fixat en 15 anys.

⁴⁴ Emfatitzant el caràcter funcional que han de revestir els defectes o vicis ocults per a generar inhabilitat en els béns, en fa un recull jurisprudencial des de fa dècades la STS núm. 812/2007, sala 1^a, de 9 de juliol de 2007, al seu FJ IV, indicant: *"Cita la STS de 14 de novembre de 1994, que a su vez cita la STS de 28 enero de 1992, según la cual los arts. 1484 y 1490 CC, como reguladores de las acciones redhibitorias y «quantum minoris», integradas en el art. 1486, resultan inaplicables en los supuestos en que la demanda no se dirigía a obtener las reparaciones provenientes de los vicios ocultos, sino las derivadas por defectuoso cumplimiento al haberse entregado cosa distinta, (STS de 23 junio 1965 y 28 noviembre 1970) o con vicios que hagan impropio el objeto de la compraventa para el fin a que se destina (STS de 14 de marzo 1973 y 7 de abril de 1993). Se está en presencia de la entrega de una cosa diversa o «aliud pro alio», cuando existe pleno incumplimiento del contrato de compraventa, por inhabilitación del objeto vendido para cumplir la finalidad para la que se vendió, y consiguientemente se ha producido la insatisfacción del comprador, lo que en estos casos permite acudir a la protección que dispensan los arts. 1101 y 1124 CC"*.

del vincle, l'existència d'un incompliment greu⁴⁵ d'una de les parts contractants i la manca d'observança de les obligacions corresponents en l'altra.

---

⁴⁵ Així, entre d'altres, la SAP de Madrid, núm. 45/2017, secció 12, de 8 de febrer de 2017, relativa a una cadira que no complia els requisits de seguretat per pujar escales i en comptes de facilitar la mobilitat del comprador la dificultava, al seu FJ III: *“Entendemos que además de la infracción normativa denunciada de la LGCU, es de aplicación como señaló el demandado en su contestación, el art. 1.124 del CC sobre el incumplimiento obligacional en relaciones contractuales bilaterales. La jurisprudencia entiende mayoritariamente que siempre que se está en presencia de entrega de cosa diversa o 'aliud pro alio' cuando existe pleno incumplimiento por inhabilidad del objeto y consiguiente insatisfacción del comprador, al ser el objeto impropio para el fin a que se destina, se debe acudir a las acciones de los artículos 1.101 y 1.124 del Código Civil.”*; la SAP d'Alacant núm. 133/2017, secció 9, de 23 de març de 2017, sobre deficiències elèctriques i altres desperfectes d'un local destinat a ús comercial, al seu FJ II: *“existe pleno incumplimiento del contrato de compraventa, por inhabilidad del objeto vendido para cumplir la finalidad para la que se vendió y consiguientemente se ha producido la insatisfacción del comprador, lo que en estos casos permite acudir a la protección que dispensan los artículos 1101 y 1124 del Código civil . Y precisa la de 31 julio 2002 recogiendo numerosa jurisprudencia anterior: la evidencia de la frustración del fin del contrato, eliminando las legítimas expectativas de la parte perjudicada desencadena la resolución... en definitiva, la inhabilidad del objeto”*.

4. El compliment no conforme predicat de la compravenda civil al CCCat: aspectes generals

Com s'ha avançant en epígrafs anteriors, la manca de conformitat es pot definir com un criteri unitari capaç d'acollir qualsevol desviació⁴⁶ dels béns lliurats, ateses les condicions establertes per les parts contractants en exercici de la seva llibertat civil (art. 111-6 CCCat).

Es planteja el dubte, doncs encara queda pendent de definir la regulació de la teoria general de les obligacions al CCCat, si aquest criteri romandrà adscrit només per a determinats contractes: compravenda (arts. 621-1, 621-20 i ss CCCat), permuta (art. 621-57 CCCat) i violari (art. 624-2.3 CCCat), o es generalitzarà⁴⁷ afectant altres modalitats d'intercanvi, com succeeix a la contractació de consum (art. 2 Directiva 1999/44/CE, arts.114-116 TRLGDCU i arts.123-6, 123-7.2 242-2.3 Codi de consum català). Aquesta darrera possibilitat sembla oberta a la llum de la reserva prevista a la disposició estructural del Llibre sisè, com la mateixa norma anuncia mitjançant la seva Exposició de Motius en els següents termes: *“El títol primer, relatiu a les disposicions generals, es reserva per a la regulació de les parts generals de l'obligació i del contracte, tenint en compte els principis que informen la contractació que afecta els consumidors”*.

---

⁴⁶ En el sentit de les diferents modalitats d'incompliment, afirma Vaquer Aloy, A. La conformitat en la regulació projectada de la compravenda. (25 i 26 de setembre de 2014). A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, p. 94: *“La conformitat constitueix un concepte ampli i unitari que engloba totes les modalitats d'incompliment: el compliment defectuós o inexacte o el lliurament d'una cosa defectuosa, el retard i, fins i tot, malgrat que l'avantprojecte de Llibre VI CCCat no ho especifica, com tampoc el DCFR o el CESL, el lliurament d'una cosa completament distinta de la que es va acordar (aliud pro alio)”*.

⁴⁷ Favorable a l'encert de la seva inclusió a la part general de les obligacions, Arnau Raventós, L. (2015). L'obligació de conformitat...Op. cit., p. 445: *“Fent-ho, certament, acabarien igualment aplicant-se a la compravenda, però no per raó de la seva pròpia tipicitat de regulació, sinó per aplicació d'un règim general que, precisament per ser general, acabaria també regint en qualsevol altre supòsit en que un deutor hagués de lliurar una cosa conforme al contracte”*; sobre els necessaris matisos que cal observar per al contracte de serveis, vegeu Vaquer Aloy, A. (2012). La responsabilidad civil de los profesionales frente al derecho contractual europeo. A P. De Barrón Arniches, *Ejercicio de las profesiones liberales y responsabilidad civil*. Granada: Comares, pp. 17 i ss.

4.1 Criteris per a determinar la no conformitat a la compravenda

La manca de conformitat sovint és descrita en termes de no correspondència⁴⁸ entre el disseny de la prestació que han convingut les parts (prestació ideal) i allò que efectivament es concreta en l'objecte o bé lliurat (prestació real). L'article 621-20 CCCat fa seva aquesta premissa⁴⁹ i la distribueix en dos àmbits de tutela que determinaran si el compliment s'adequa al contracte, amb prevalença de les pretensions manifestades pel comprador, així:

- 1) Des d'una vessant objectiva, el bé és conforme al contracte (art. 621-1.1 CCCat) quan:
  - a) té la quantitat, la qualitat, el tipus, les prestacions i l'ús pactats,
  - b) compleix els requisits d'empaquetatge o envasament acordats i,
  - c) es subministra amb els accessoris i les instruccions assenyalades al contracte.
- 2) L'article continua en l'apartat següent esmentant, des d'una vessant subjectiva, altres requisits basats en les expectatives⁵⁰ que raonablement pot tenir el comprador, llevat que s'hagi pactat el contrari o que per les circumstàncies del cas algun d'aquests criteris no esdevingui aplicable:

---

⁴⁸ Afirma Carrasco Perera, A La responsabilidad por falta de conformidad y la garantía comercial en los vehículos de segunda mano, *Revista CESCO*, p. 5: “*Debe comprenderse que existe conformidad cuando hay una adecuación, correspondencia o identidad entre el objeto y las características pactadas, y lo efectivamente entregado al consumidor. Por tanto, puede identificarse el concepto de conformidad con el exacto cumplimiento del contrato y, en sentido contrario, puede equipararse la falta de conformidad con el incumplimiento.*” Disponible on line a: <http://blog.uclm.es/cesco/files/2014/09/DICTAMEN-ANCOVE-RESUMEN-EJECUTIVO.pdf>; Pizarro Wilson, C; Vidal Olivares, A. (2010)., A *Incumplimiento contractual, resolución e indemnización de daños*, Colombia: Editorial Universidad del Rosario, p.166.

⁴⁹ Superant i sintetitzant la tradicional contraposició entre el concepte objectiu i el subjectiu de la contravenció o defecte, com posa de relleu Marco Molina, J. (2002). La garantía legal sobre bienes de consumo en la Directiva 199/44/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de mayo de 1999, sobre determinados aspectos de la venta y las garantías sobre bienes de consumo. *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario*, p. 2299.

⁵⁰ En línia coincident amb l'article IV.A.2:302 lletra f del DCFR, que ho detalla literalment: “*possess such qualities and performance capabilities as the buyer may reasonably expect*”. Traslladat, amb gairebé amb el mateix contingut, a l'article 100 CESL: “*Goods or digital content must possess the qualities and performance capabilities indicated in any pre-contractual statement which forms part of the contract terms by virtue of Article 69*”. En aquest últim supòsit, no exempt de crítica per superflu, en relació a l'article 99 de la mateixa norma, com recorda: Infante Ruiz, F; (2015). The integration of advertising statements into the content of the contract. A J. Plaza Penadés i L.M. Martínez Velencoso (eds.). *European Perspectives on the Common European Sales Law*. Springer, pp.77-78.

- a) el bé s'haurà d'ajustar a la descripció feta pel venedor,
- b) haurà de ser idoni per a l'ús habitual a què es destinen els béns del mateix tipus, o bé
- c) respondre a les manifestacions públiques fetes pel venedor o per tercers en els termes que disposa l'article 621-24.2 CCCat.

Atenent a aquest últim apartat de l'art. 621-1 CCCat, es pot constatar que l'autonomia negocial dels contractants es situa com a criteri preferent⁵¹ en la regulació de la conformitat, capaç de configurar les pautes exactes de compliment, fins i tot, davant d'aquelles presumpcions que la norma estableix com a requisits de caràcter objectiu, permetent la seva modulació i/o excusabilitat per via consensual.

Cal advertir però que la referència a les expectatives del comprador, quan no han estat motivades pel venedor i responen a paràmetres de raonabilitat, es caracteritza per un estàndard d'adequació basat en la "*naturalesa del bé en béns del mateix tipus*". Mitjançant aquest matís, s'invoquen expectatives en general, però també s'inclouen aquelles característiques o funcionalitats concretes⁵² que, habitualment, s'obtenen en relació a una categoria de béns determinada. En aquesta línia, també ha avançat la Proposta de Modificació del Codi civil espanyol (d'ara endavant PMCC) emprant un literal amb finalitat coincident (art. 1475 e PMCC): "*no presenta la calidad y proporciona las prestaciones habituales que, conforme a la naturaleza del bien, el comprador puede fundadamente esperar*".

La noció d'expectatives "habituals" que cal esperar en la generalitat de béns que comparteixen la mateixa naturalesa, qualitats i prestacions ve predicada d'elements objectius, és a dir, s'ha de ponderar al marge de qualsevol motivació subjectiva, en el context i condicions que li són pròpies al bé. Així, per exemple, com recorda la Directiva 1999/44/CE al seu considerand 8è, la

---

⁵¹ En aquest sentit, vegeu Vaquer Aloy, A (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit., pp. 99 i 103.

⁵² Assenyalant la paternitat d'aquesta precisió Vaquer Aloy, A La conformitat en la regulació...Op. cit., p. 95: "*La mateixa orientació es troba en probablement l'altre gran referent de què ha disposat la Comissió de Codificació de Catalunya, un dictamen encarregat als professors Morales Moreno y Fenoy Picón sobre una regulació de la compravenda a Catalunya, l'art. 18.E del qual presumia la manca de conformitat si el bé lliurat pel venedor no complia el requisit de "tener o presentar la calidad y las prestaciones habituales de un bien del mismo tipo, que el comprador pueda fundadamente esperar, habida cuenta de la naturaleza del bien"*.

qualitat i el rendiment que el consumidor pot raonablement esperar dependrà: “entre otras cosas, de si los bienes son nuevos o usados”.

4.2 L'àmbit objectiu d'aplicació del principi de conformitat al Llibre sisè

El títol II, capítol I, secció i subsecció primera del Llibre sisè obre la regulació dels tipus contractuals mitjançant un seguit de disposicions generals relatives als contractes amb finalitat transmissora⁵³. Així, l'article 621-1 CCCat se n'ocupa de definir el contracte de compravenda i, separatament, continua amb la descripció de la modalitat de compravenda de consum a l'article 622-2 CCCat. En el primer supòsit, la subsecció primera posa de relleu la naturalesa obligatòria del contracte de compravenda, segons el qual les parts, no només s'obliguen a lliurar un bé a canvi de preu, sinó que, en la línia del modern dret de la compravenda, assumeixen altres⁵⁴ deures addicionals que vinculen venedor i comprador, respectivament, a que el bé sigui conforme al contracte, tot garantint la transmissió de la seva titularitat⁵⁵ i, en segon terme, a la recepció del bé lliurat.

---

⁵³ Vegeu Moll de Alba, C. (2015). Característiques del contracte de compravenda en el Llibre sisè del Codi civil de Catalunya (Especial referència a la seva finalitat transmissora i a la no necessitat de regular la promesa de venda). A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.). *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, pp.460-464; Valle Muñoz, J. L. (2015). Especialidades del Anteproyecto del Libro Sexto del Código civil de Cataluña en cuanto a la compraventa de inmueble (la compraventa de inmueble en construcción o rehabilitación) y la cesión de finca o aprovechamiento urbanístico a cambio de construcción futura. A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona, *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitària, pp. 195-196.

⁵⁴ Sobre aquesta aposta per la cristal·lització detallada en què es concreta el contingut prestacional, se'n fa menció expressa al paràgraf sisè del preàmbul de la Llei 3/2017, de 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya: “En la subsecció primera i, assenyaladament, en la definició del contracte de compravenda, es remarca la seva naturalesa de contracte obligatori, segons el qual el venedor s'obliga a lliurar el bé, i el comprador, a pagar el preu, però sobretot es destaquen dos trets bàsics del modern dret de la compravenda: el bé ha d'ésser conforme al contracte, i el venedor i el comprador s'obliguen, respectivament, a transmetre la titularitat del dret i a rebre el bé”.

⁵⁵ Tot i que la naturalesa del contracte continua essent obligacional, en destaca l'atribució expressa de la seva funció translativa de la titularitat del bé objecte de la contractació que, com assenyala Mirambell i Abancó, A. (2015). Un projecte de llei del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes. A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, pp. 35-36, té per efectes: “a) Quan la norma es refereix a transmetre la titularitat,

A continuació, l'article 621-3 CCCat se'n ocupa de l'objecte del contracte de compravenda, establint que el constituïran aquells béns, atesa la definició prevista als articles 511-1 i 511-2 CCCat, *"inclosos els futurs o que hagin de ser produïts, manufacturats o fabricats."* La remissió feta al Llibre cinquè comporta, per tant, la inclusió:

- a) Dels objectes corporals susceptibles d'apropiació, de les energies, en la mesura que ho permeti llur naturalesa i dels drets amb contingut patrimonial.
- b) Dels béns que, per llur naturalesa o llur destinació, poden ser qualificats de mobles⁵⁶ o immobles⁵⁷, dels drets reals i les concessions administratives que recauen sobre aquests últims, així com dels denominats drets d'aprofitament urbanístic.

Revisant el models de dret contractual europeu, per bé que hagin estat referents emprats en el seu desenvolupament, costa trobar una disposició del concepte de béns aplicables a la compravenda en correspondència exacta amb la continguda al Llibre VI. Si prenem en consideració la Directiva 1999/44/CE, de 25 de maig, sobre determinats aspectes de la venda i garanties dels béns de consum, l'àmbit objectiu es redueix⁵⁸ (article 2 b de la Directiva 1999/44/CE) als béns mobles corporals, deixant fora tant els immobles com els incorporals,

---

sigui del dret de propietat o del altres drets patrimonials segons la seva naturalesa..." es vol fer referència a tort dret patrimonial sobre qualsevol bé, en el sentit molt ampli de l'art. 511-1, malgrat que se'n destaca el dret de propietat (i, segurament no caldria, perquè parlar només de titularitat ja inclou qualsevol dret patrimonial). D'aquesta manera, la referència a "...segons la seva naturalesa..." comporta que es consideren com objecte de la compravenda tots els béns i drets patrimonials..." i "b) El compliment de l'obligació de lliurament del bé implica, al mateix temps i simultàniament, un acte traditori, d'acord amb els art. 531-2,531-3,531-4 i 531-5, que té com a efecte jurídic la transmissió del dret. El lliurament del bé, com a únic acte, té l'efecte jurídic transmissor de la titularitat del dret que correspongui i aquest acte de lliurament tindrà les característiques inherents a si el bé és corporal o incorporal". Concloent que el lliurament és correspon, no només amb el compliment prestacional, sinó tanmateix amb el mode que vehicula la transmissió de la titularitat, alhora que implica la transmissió del risc i relleva d'aquesta funció el moment de conclusió del contracte.

⁵⁶ En sentit oposat, els defineix l'apartat tercer del 511-2 CCCat com: *".. les coses que es poden transportar i els altres béns que les lleis no qualifiquen expressament com a immobles."*

⁵⁷ Segons concreta l'apartat segon de l'article 511-2 CCCat: *"Es consideren béns immobles:*

- a) *El sòl, les construccions i les obres permanents.*
- b) *L'aigua, els vegetals i els minerals, mentre no siguin separats o extrets del sòl.*
- c) *Els béns mobles incorporats de manera fixa a un bé immoble del qual no poden ésser separats sense que es deteriorin.*
- d) *Els drets reals i les concessions administratives que recauen sobre béns immobles, ports i refugis nàutics, i també els drets d'aprofitament urbanístic".*

⁵⁸ Vegeu en aquest sentit, oferint una amplíssima comparativa per raó de l'àmbit objectiu d'aplicació entre la CISG i la Directiva 1999/44, Marco Molina, J. (2002). La garantía legal...Op. cit., pp. 2275 i ss.

que sí inclou el 621-3 CCCat. En relació als béns incorporals, l'exclusió que en fa la Directiva respon⁵⁹ a la impossibilitat d'aquests, per llur naturalesa, de presentar defectes materials, doncs, si els tinguessin, serien jurídics i les solucions previstes a la Directiva només operen a efectes de conformitat material.

Al seu torn, amb certes peculiaritats pel que fa al tractament especial que reserva en seu de continguts digitals⁶⁰ (article 2 j CESL), l'Instrument Opcional o CESL (article 2 h) també exclou per omissió els béns immobles i, de mode explícit, els béns immaterials o susceptibles de subministrament, llevat que estiguin envasats o permetin la seva venda en un volum determinat, alineant-se amb les excepcions previstes en el mateix sentit a la Directiva sobre garanties comercials (article 2 b, en els seus apartats segon i tercer).

Contràriament als instruments esmentats i també al CISG⁶¹, el DCFR admet (article IV.A.1:101) com a objecte de la compravenda: l'electricitat (i tàcitament inclosa s'entén⁶² la dels altres béns subjectes a subministrament, com l'aigua o el gas), els béns incorporals, com els drets de crèdit, de propietat industrial, intel·lectual i altres drets transmissibles, l'intercanvi de drets d'informació o dades a canvi de preu i la permuta mobiliària. Se n'exclouen expressament la venda i permuta sobre immobles, així com de qualsevol dels drets que puguin recaure sobre aquells.

Comparativament amb els instruments que el precedeixen, el Llibre sisè opta per descriure un àmbit objectiu d'aplicació especialment extens per a la

---

⁵⁹ Cfr. Marín López, J. (2004). *Las garantías en la venta de bienes de consumo en la Unión Europea*. La Directiva 1999/44/CE y su incorporación en los Estados miembros. Madrid: Instituto Nacional del Consumo, p.71.

⁶⁰ Sorprèn que, tot i prescindir de drets com el de propietat intel·lectual o industrial (article 2h), el CESL dediqui part de la seva regulació (art. 2 j) als continguts digitals com són la música, els programes informàtics o altres continguts accessibles en format digital, eixamplant la normativa de la compravenda fins al subministrament d'aquests tipus de béns. Per a una visió més extensa del seu àmbit d'aplicació material, vegeu Gómez Pomar, F., & Gili Saldaña, M. (enero de 2012). El futuro instrumento opcional del Derecho contractual europeo: una breve introducción a las cuestiones de formación, interpretación, contenido y efectos. *InDret* (1), pp.10-12.

⁶¹ Vegeu l'article 2 de la CISG mitjançant el qual s'evita l'aplicació de la Convenció a les compravendes consum, en subhasta, fetes per autoritat judicial, de títols mobiliaris, naus, aeronaus i d'electricitat, sense cap especificació per raó del seu volum o envasament.

⁶² Favorable a aquesta interpretació vegeu Corral García, E. (2012). Capítulo 1. Ámbito de aplicación...Op. cit., p. 770.

compravenda, tot respectant, amb matisos que caldria⁶³ coordinar, la caracterització tradicional de la contractació amb consumidors, en aspectes de desenvolupament més escaient a la normativa sectorial⁶⁴, sobre la base de qualsevol activitat econòmica que es concreti en una relació de consum (article 211-1 del Codi de Consum)⁶⁵.

En aquest sentit, assumint⁶⁶ la regulació de les “especialitats”, al CCCat es posa de manifest la construcció d’una regulació unificada del contracte, limitada però, per raó de la condició⁶⁷ dels subjectes contractants, a un contingut transversal mínim⁶⁸, susceptible d’ampliació quan concorren circumstàncies d’asimetria contractual que justifiquen l’aplicació addicional d’un règim de tutela especial⁶⁹.

---

⁶³ En aquest sentit, remetem a les observacions que segueixen a l’apartat 4.3 del present estudi en relació amb la integració del règim de la conformitat del dret especial a la norma civil general.

⁶⁴ Així, al Codi de consum en l’apartat quart del seu Preàmbul s’adverteix, a aquests efectes, la necessitat de: *“l’establiment d’un període mínim de garantia per al cas que no hi hagi una normativa sectorial que n’estableixi un altre”*, alhora que, seguidament recorda: *“El capítol II regula la informació que cal posar a disposició de les persones consumidores adquirents de béns mobles, i també la conformitat i garantia dels béns, d’acord amb la normativa”*.

⁶⁵ Segons el qual: *“Els empresaris que es dediquin a la venda de béns o a la prestació de serveis, amb independència del tipus i sector d’activitat, han de complir les obligacions que estableixen aquest llibre, la normativa sectorial específica i la normativa civil general aplicable, sens perjudici de les competències de l’Estat en matèria civil i mercantil”*.

⁶⁶ Així, per exemple, ho fa l’article 621-2 CCCat quan, després de definir la compravenda civil, se n’ocupa de la compravenda de consum, abastint, fins i tot, la descripció del concepte de consumidor, la finalitat que caracteritza l’actuació del venedor i el caràcter imperatiu de les normes que integren el règim tuïtiu a la compravenda de consum.

⁶⁷ Aquest, tanmateix, esdevé el criteri establert pel legislador europeu, a la Directiva 2011/83/UE del Parlament europeu i del Consell, de 25 d’octubre de 2011, sobre els drets dels consumidors als seus articles 1 i 3.1, emfatitzant l’objectiu de la norma al primer d’ells: *“la aproximación de determinados aspectos de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados miembros sobre contratos celebrados entre consumidores y comerciantes”* i reiterant, al segon, el binomi B2C com a paràmetre d’aplicació: *“La presente Directiva se aplicará, en las condiciones y en la medida fijadas en sus disposiciones, a los contratos celebrados entre un comerciante y un consumidor”*.

⁶⁸ Amb motiu de l’aprovació del Codi de Consum, assenyala en aquest sentit Gramunt Fombuena, M. (2011). Contractació amb consumidors. A C. Florensa i Tomàs, & J. Fontanellas Morell, *La codificación del Derecho civil de Cataluña. Estudios con ocasión del cincuentenario de la Compilación*. Barcelona: Marcial Pons, p. 530, com, mitjançant l’establiment dels requisits de les relacions de consum, a l’article 211-1 del Codi: *“...el legislador ha volgut recordar que els empresaris han de complir, en tot cas, la normativa civil general aplicable, com no podia haver estat d’una altra manera ja que les normes civils són les que ordenen les relacions contractuals i determinant el seu naixement, les vicissituds del seu compliment i la seva extinció”*.

⁶⁹ *Ibidem*. p. 534.

Aquesta opció respon a una de les finalitats principals explicitades⁷⁰ pel legislador català: “*integrar la normativa protectora dels consumidors en la normativa general de la contractació, sense establir dos textos paral·lels*”, generalitzant⁷¹ només aquells elements que tenen sentit per a qualsevol tipus de comprador. Així, per exemple, ho fa en seu de deures informatius bàsics o de primer nivell (arts. 621-7 i 621-4.1 CCCat) que integren l’obligació de lliurament conforme en escenaris de contractació simètrica o C2C⁷².

4.3 La integració del règim de la conformitat del dret especial a la norma general

Es parla sovint de la necessitat d’adequació en contextos d’asimetria negocial dels desavantatges⁷³ que suporta un col·lectiu de persones per tal que, com succeeix en els supòsits de la contractació amb consumidors, s’obtingui el reconeixement d’un conjunt de drets subjectius amb finalitat reequilibradora⁷⁴. Aquesta modalitat de dret privat especial ha transcendit⁷⁵ al dret comú, justament, modificant la contractació en aquells aspectes on les pretensions a

---

⁷⁰ Vegeu el paràgraf setè del preàmbul de la Llei 3/2017, de 15 de febrer, del Llibre sisè del Codi civil de Catalunya.

⁷¹ Aquest transvasament produeix un equilibri estatutari que retorna la prevalença com a dret comú general al dret civil, en paraules de LLácer Matacás, M. R. (25 i 26 de setembre de 2014). El Llibre sisè i la proposta de nou “Código mercantil”. Per l’Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei*. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa. Girona: Documenta Universitaria, p. 70: “*En virtut de la ratio iuris del dret especial de consum, el principi civil d’igualtat formal es trenca a favor de persones “típicament desavantajades” a qui s’atribueix uns drets que representen deures per l’altra part. Amb la finalitat de reconstruir un equilibri efectiu en l’exercici de la llibertat contractual en les relacions econòmiques, aquests drets conformen un estatut integrat per uns estàndards jurídics que modifiquen la llei general*”.

⁷² Sigles que provenen de l’expressió en anglès *consumer-to-consumer*, aplicable originàriament al model de comerç electrònic consistent en la venda entre particulars.

⁷³ Cfr. LLácer Matacás, M. (2006). Obligaciones vinculadas a la formación del contrato y codificación del derecho de consumo: información y documentación. A E. Llamas Pombo, *Estudios de Derecho de obligaciones homenaje al Profesor Mariano Alonso Pérez* (t II). Madrid: La Ley, p. 151.

⁷⁴ Incidint per a aconseguir-la en la necessitat d’imposar deures que assumeix la contrapart, vegeu Eischenhofer, E.; L’utilizzazione del diritto privato per scopi di politica sociale, *Rivista di Diritto Civile*, 1977, p. 195.

⁷⁵ Explicant el cas paradigmàtic del contracte de consum com a estatut civil especial que en part dels seus continguts fa trànsit cap a la norma civil general, novament, LLácer Matacás, M.R. El Llibre sisè... Op. cit., p. 88: “*L’entrada dels estatuts en el cos de dret comú permet doncs assentar els principis del dret contractual tuitiu. Tot i no ser generals perquè justament modifiquen els principis generals, la seva funció correctora de les asimetries que caracteritzen la contractació actual avala la formulació de principis i modalitats de contractació prou genèrics –és a dir, comuns- per poder concórrer en la regulació del contracte mixt, amb prioritat a les normes generals civils*”.

satisfes són genèriques i assisteixen qualsevol comprador en l'assoliment de l'equilibri de les seves relacions econòmiques.

En l'àmbit de la manca de conformitat projectat sobre la compravenda civil, venen a determinar la positivització de les obligacions que integren la fase de compliment, vinculada al respecte de la informació intercanviada per les parts durant el període de negociació (art. 621-7 CCCat). Es reconduïxen, doncs, enxamplant els estàndards de protecció més enllà de la figura del contractant dèbil, dues modalitats de desequilibri: d'una banda, aquella fruit d'una asimetria legalment preconstituïda, connectada a la inversió de la càrrega probatòria establerta en benefici del consumidor i, de l'altra, en seu civil, la tutela de la confiança en les manifestacions realitzades durant la fase de celebració, que permet identificar si s'ha produït un desajustament de tipus estructural, sense partir necessàriament d'un escenari tendencialment asimètric o patològic, com es presumeix en el marc de les relacions de consum.

El legislador català, en relació a les normes relatives a la contractació amb consumidors, ha optat pel model integrador⁷⁶, amb especial atenció a la compravenda de consum, basat en la unitat de criteri que acostuma a caracteritzar les normes codificades. Aquesta tendència conflueix amb la necessitat apuntada per alguns autors de defugir⁷⁷ de la centralitat del concepte

---

⁷⁶ Així ho destaquen, Mirambell i Abancó, A. (2014). Un projecte de llei...Op.cit., p. 41: "La regulació proposada es formula amb especial atenció a la compravenda de consum i en funció de la normativa de protecció dels consumidors i usuaris. En aquest sentit, es regula una compravenda integrada que té per objecte tant béns mobles com béns immobles i que el comprador pot ser o no consumidor o usuari; per tant, es regula la compravenda en general i més enllà dels treballs sobre Dret europeu de la compravenda..."; Gete-Alonso, M. C. (2009). El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya sobre les obligacions i els contractes. Quan, com i per què hem de codificar-lo. *InDret* (1), pp. 15-16: "Així mateix, i malgrat que no es digui expressament, ha d'identificar i aïllar els principis i normes privades d'altres lleis que no siguin estrictament civils (com les que es contenen a la Llei del dret a l'habitatge), o que siguin de caràcter urbanístic (que ja té en compte el Llibre cinquè del Codi civil de Catalunya). Un cop que hagi identificat les normes i la regulació específica, ha d'analitzar i triar les que constitueixen els principis o fonaments que justifiquen una regulació concreta (en virtut de la funció d'informació dels principis generals del dret, art 111-1 Codi civil de Catalunya). A continuació, ha de determinar les institucions i les pràctiques obligatòries i contractuals interprivats. A partir d'aquest examen, ja comptarà amb un conjunt de regles que conformaran (o que podran arribar a conformar) les disposicions generals del contracte i de les relacions obligatòries, o una primera aproximació als principis contractuals, si més no als propis"; Gramunt Fombuena, M. (2015). La contractació amb consumidors...Op. cit, pp. 232 i 236.

⁷⁷ Cfr. Rubio Gimeno, G. (2015). Codi civil i codi de consum en els contractes de consum. A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria, p. 246; Gramunt Fombuena, M. (2015). La contractació amb consumidors...Op. cit, pp. 234-235.

de consumidor, doncs, l'alteració referida ha fet trànsit cap a solucions homogeneïtzades⁷⁸, permetent normalitzar la seva utilitat abstracta. En són exemple, especialment, en seu de conformitat pel que fa a l'obligació de lliurament conforme al contracte i als criteris que n'informen el seu contingut, els articles 621-9 i 621-20 CCCat, respectivament, o bé, a efectes de transmissió de riscos, l'article 621-17 CCCat o 621-20 CCCat.

No obstant la coexistència formal, doncs, no hi ha esmena al Llibre sisè que modifiqui directament el Codi de consum, es detecten algunes qüestions que poden enfarfegar la relació entre ambdues normes adreçades a regular la mateixa institució. La connexió sembla establir-se a través d'una regulació reglamentadora⁷⁹, mitjançant la qual la llei especial pot desenvolupar els aspectes que, amb caràcter general, hi són presents a la norma civil. Manquen però algunes qüestions de distribució sistemàtica a resoldre⁸⁰, alhora que també es pot constatar una integració de la norma de consum que provoca el desdoblament d'una mateixa previsió en règims de diferent⁸¹ intensitat, mitjançant un seguit d'excepcions, especialment vinculades al caràcter imperatiu⁸² que persegueix la protecció de l'estatut del consumidor (art. 111-1 Codi de consum), entre les quals⁸³ en destacarem aquelles que operen sobre la base del criteri de conformitat:

- L'article 621-21 CCCat, relatiu a la instal·lació incorrecta dels béns, determina l'existència de manca de conformitat quan el contracte preveu la instal·lació del bé i el defecte en aquesta respon:
  - a) A l'acció del venedor o a la intervenció d'algú altre sota la seva responsabilitat.

---

⁷⁸ Apuntant l'evolució d'aquest fenomen, vegeu Rubio Gimeno, G. (2015). Codi civil i codi...Op. Cit., pp. 250-251.

⁷⁹ Vegeu Badosa Coll, F. (2010). *Memoria de Derecho civil*. Madrid: Marcial Pons, pp. 157-163.

⁸⁰ Sobre les mateixes, Rubio Gimeno, G. (2015). Codi civil i codi...Op. Cit., pp. 252-254; Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit., p.120.

⁸¹ Cfr. Gramunt Fombuena, M. (2015). La contractació amb consumidors...Op. cit, p. 236; i sobre el mateix fenomen al TRLGDCU en relació a l'article 60 de la norma, Cordero, E. (2014). ¿Protección sectorial y protección consumerista general? De minimis y de maximis. Sobre la reforma del artículo 59.2 del TRLCU. *Revista CESCO de Derecho de Consumo* (9), pp.7-8.

⁸² En aquest sentit ho avançava LLácer Matacás, M. R. (2015). La codificación del derecho contractual de consumo como especialidad civil. En M. R. (coord.), *La codificación del Derecho contractual de consumo en Derecho civil catalán*. Madrid: Dykinson, p. 59: "Es cierto que cuando el Código civil catalán incorpore normas especiales, éstas se inmiscuirán en este orden porque serán preferentes a la norma general civil".

⁸³ Vegeu una relació més extensa en d'altres supòsits a Gramunt Fombuena, M. (2015). La contractació amb consumidors...Op. cit, pp. 236-238

- b) A la incorrecció de les instruccions proporcionades pel venedor.
- Aquesta previsió, susceptible d'exclusió per voluntat de les parts, d'acord amb el principi d'irrenunciabilitat⁸⁴ de drets dels consumidors, esdevé ineficaç⁸⁵ en el marc d'una relació de consum, impedit la renúncia o pacte en contrari que exoneri de responsabilitat la part venedora pels defectes produïts a la instal·lació del bé.
  - A efectes d'exigència de la conformitat, l'article 621-23 CCCat, presumeix en favor del consumidor la preexistència dels defectes manifestats en els sis mesos posteriors⁸⁶ al lliurament del bé o de la seva completa instal·lació, mentre que a la resta de les compravendes l'adquirent romandrà empès a suportar la càrrega probatòria dels defectes descoberts.
  - En seu d'informació precontractual, l'article 621-24.2 CCC, eleva el sostre mínim de protecció (art. 621-7 CCCat) amb el reconeixement d'un segon nivell de vinculació més rígid i extens, en atenció a les manifestacions comercials i publicitàries⁸⁷: *“En la compravenda de consum, les manifestacions públiques fetes per qualsevol tercer que*

---

⁸⁴ Com recorda l'apartat III a l'Exposició de Motius del Codi de consum: *“El capítol II recull els cinc principis informadors en què es fonamenta el dret del consum: el seu caràcter de dret bàsic, el principi de bona fe i equilibri de les posicions jurídiques, el del caràcter irrenunciable dels drets per a les persones consumidores, el principi de consum responsable i el principi interpretatiu pro persona consumidora”*. Establint, expressament, a l'article 112-3 de la norma: *“Els drets que aquesta llei atorga a les persones consumidores són irrenunciables i és nul qualsevol pacte que els exclougui”*.

⁸⁵ A aquests efectes, disposa l'article 621-21.2 CCCat: *“En la compravenda de consum és ineficaç qualsevol pacte, clàusula o estipulació que modifiqui, en perjudici del consumidor, el règim de protecció establert per la llei”*. En la línia que ho han fet: la Directiva 2011/83/UE al seu article 25 al seu apartat segon: *“Toda disposición contractual que excluya o limite directa o indirectamente los derechos conferidos por la presente Directiva no vinculará al consumidor”* i l'article 7 de la Directiva 1999/44/CE: *“Las cláusulas contractuales o los acuerdos celebrados con el vendedor, antes de que se indique a éste la falta de conformidad, que excluyan o limiten directa o indirectamente los derechos conferidos por la presente Directiva, no vincularán al consumidor, con arreglo a lo establecido en el Derecho nacional”*, que, tanmateix, incorporava una possibilitat de rebaixa en el termini de responsabilitat per als béns de segona mà: *“Los Estados miembros podrán disponer que, tratándose de bienes de segunda mano, el vendedor y el consumidor podrán establecer cláusulas o acuerdos contractuales que fijen un plazo de responsabilidad por parte del vendedor menor que el establecido en el apartado 1 del artículo 5. Dicho plazo no podrá ser inferior a un año”*.

⁸⁶ En el mateix sentit que l'article 5.3 de la Directiva 1999/44/CE: *“ Salvo prueba en contrario, se presumirá que las faltas de conformidad que se manifiesten en un período de seis meses a partir de la entrega del bien ya existían en esa fecha, salvo cuando esa presunción sea incompatible con la naturaleza de los bienes o la índole de la falta de conformidad”*.

⁸⁷ Cfr. Arasa Martorell, R. (2017). *Contractes de compravenda, permuta, masoveria urbana, construcció futura, violari, aliments i censal*. Reus: Cambra de la propietat urbana de Reus, p. 38.

hagi intervingut en la cadena de comercialització, incloent-hi la publicitat o l'etiquetatge del bé, s'entenen fetes pel venedor, llevat que aquest, en el moment de concloure el contracte, no les conegués o no fos raonable esperar que les hagués de conèixer”.

- Relatiu al coneixement de la manca de conformitat pel comprador, l'article 621-25 CCCat admet un doble barem. Partint de la ignorància inexcusable en el moment de la conclusió del contracte, en el primers dels seus apartats, el venedor queda exonerat de tota manca de conformitat que raonablement hagi pogut ésser advertida pel comprador, llevat dels casos d'ocultació dolosa, negligència greu o garantia expressa de conformitat. Al segon paràgraf, aplicable a la compravenda de consum, el coneixement o la seva raonable previsió deixen de ser un motiu d'oposició per al venedor, que respondrà sempre de la manca de conformitat, tret que aquesta fos expressament acceptada pel comprador.
- L'article 621-27-4 CCCat imposa al comprador l'obligació d'examen del bé lliurat o posat a la seva disposició, ja sigui directament per sí mateix o mitjançant un tercer, en el termini pactat o en el termini més breu possible, d'acord el mode que sigui més adient segons les circumstàncies. En el seu apartat quart assenyala però l'eliminació d'aquesta càrrega quan el destinatari és un consumidor.
- Finalment, en seu de notificació, l'article 621-28.1 CCCat disposa que el comprador ha de comunicar i descriure al venedor la manca de conformitat del bé sense dilació indeguda, establint per a la compravenda de consum un termini mínim de dos mesos.

4.4 Especialitats destacades en la compravenda d'immobles

En relació amb la compravenda de béns immobles, s'incorporen un conjunt d'especialitats, provinents⁸⁸ de la pràctica notarial i registral catalana, adreçades a alleugerir les problemàtiques del mercat immobiliari, ateses les

---

⁸⁸ Cfr. Mirambell i Abancó, A. (2014). Un projecte de llei...Op. cit., p. 45.

dificultats que s'han vingut manifestant com a conseqüència dels recents escenaris de crisi econòmica⁸⁹, així:

- S'incorpora la facultat de desistiment (art. 621-49 CCCat) en les contractacions que s'hagin realitzat comptant amb una previsió de finançament per tercer (entitat de crèdit), quan aquesta afecti la totalitat o part del preu, llevat de pacte en contra, permetent que el comprador es pugui apartar del contracte si *“justifica documentalment, en el termini pactat, la negativa de l'entitat designada a concedir el finançament o a acceptar la subrogació del comprador en la hipoteca que grava l'immoble, llevat que la denegació es derivi de la negligència del comprador”*. Aquest desistiment obliga el venedor a la restitució del preu i, si s'escau, de les arres penitencials, sense perjudici del que afecti a la legislació hipotecària, retornant el venedor a *“la mateixa situació en què s'hauria trobat si no s'hagués conclòs el contracte”*.
- A efectes de conformitat⁹⁰, les desviacions en les indicacions relatives a la superfície, cabuda o mesura de l'immoble (art. 621-50 CCCat), llevat de pacte en contrari, no donaran lloc a la manca de conformitat, tret de en dos supòsits concrets que es vinculen:
  - a) A una variació superior al 10%.
  - b) En termes de inhabilitat funcional, quan siguin un requisit per a l'ús específic, pactat o habitual a què es destinin els immobles de les mateixes característiques.

D'altra banda, no donarà lloc a la reclamació de la modificació proporcional del preu:

---

⁸⁹ Projectada en atenció a l'entorn de crisi financera i immobiliària dels últims anys, la norma continguda al 621-49 CCCat, assenyala Longo Martínez, A. A. (2015). Els articles 621-49 (pacte de previsió de finançament per tercer) i 621-54 (pacte de condició resolutòria) del projecte de llei reguladora del Llibre VI del Codi civil de Catalunya. A Institut de Dret Privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Material de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitària, pp. 156-157: *“La finalitat de la norma és per tant, d'una banda, evitar situacions d'enriquiment injust per part del venedor que fa seu el preu avançat per un comprador que no obté després el finançament a què aspirava; d'una altra, facilitar la conclusió dels contractes de compravenda amb finançament per tercers, amb caràcter general i de manera especial en un context econòmic de restricció de crèdit”*.

⁹⁰ Així, Vaquer Aloy, A. (25 i 26 de setembre de 2014). La conformitat en la regulació...Op. cit., p. 110: *“Els problemes quant a la cabuda de la finca són susceptibles de ser reconduïts igualment a la noció de no conformitat”*.

- a) Quan aquest es calculi per raó de la cabuda, mesura o superfície de l'immoble, exclòs el caràcter essencial de la cabuda per al comprador, i la diferència no sobrepassi el 10% de la mesura pactada.
  - b) Sempre que quedi palesa la comuna intenció de les parts de concloure el contracte en qualsevol cas, és a dir, que la desviació no comporti una gravetat essencial, quan la diferència tingui el seu origen mitjançant el pacte global del preu. En aquest supòsit, s'exclouen tant el remei basat en la rectificació del preu, com el que permet la manca de conformitat.
- S'incorpora una regulació específica del pacte de condició resolutòria, mitjançant la introducció del requeriment previ notarial, on s'informarà d'un període d'esmena legalment establert, que promou les possibilitats de conservació del contracte, segons disposa el 621-54 CCCat, per als casos : *"...de manca de pagament de tot o una part del preu ajornat faculta el venedor per a resoldre el contracte i recuperar l'immoble, sempre que hagi requerit prèviament al comprador mitjançant una acta notarial que en un termini de vint dies efectui el pagament, amb l'advertència que, si no ho fa, es resoldrà la compravenda"*.

4.5 La positivització dels deures precontractuals d'informació i la seva incidència en la protecció del consentiment negocial

La regulació del deure d'informació incorpora una de les directrius bàsiques del modern dret europeu de contractes i posa fre a l'asimetria informativa que hi pugui haver entre comprador i venedor, generalment detectada en favor del primer quan és consumidor, per bé que alguns autors parlin d'un excessiu proteccionisme⁹¹ en l'afany de potenciar la capacitat decisòria durant la fase de negociació.

---

⁹¹ Amb arguments coincidents, Botana García, G. (2015). Una visión global sobre la protección jurídica de los consumidores y usuarios. *Actualidad Civil* (1), p. 24; GARCÍA CANTERO, G. (1992). Integración del Derecho de Consumo en el Derecho de Obligaciones. *Revista Jurídica de Navarra* (13), p. 40; Albiez Dohrmann, K. J. (2002). La integración del Derecho. A A.

L'article 621-7 CCCat introdueix un deure d'informació, originàriament cristal·litzat⁹² en benefici del consumidor, que permet incrementar la transparència contractual, tenint en compte els estàndards raonables d'integració⁹³ que cal ponderar de conformitat amb els principis de la bona fe i l'honradesa en els tractes (art. 111-7 CCCat)⁹⁴: *"El venedor, abans de la conclusió del contracte, ha de facilitar al comprador la informació rellevant sobre les característiques del bé, tenint en compte els coneixements de les parts, la naturalesa i el cost de la informació, i també les exigències que resultin de la bona fe i l'honradesa dels tractes"*.

A la compravenda civil dissenyada pel legislador català, el deure d'informar (art. 621-7 CCCat), per tal de ponderar si el compliment és conforme al contracte, haurà d'ajustar-se als criteris objectius, llevat de pacte en contrari, i, eminentment, subjectius⁹⁵ que es detallen a l'article 621-20 CCCat en relació amb l'article 621-24 CCCat, que regula les manifestacions prèvies a la conclusió del contracte, però també a les particularitats que es preveuen per la norma especial quan aquest tipus de contractació es desenvolupa en el marc d'una relació de consum.

Cabanillas Sánchez, *Estudios jurídicos en homenaje al profesor Luis Díez-Picazo*. Madrid: Civitas, p. 142.

⁹² En aquest sentit, a títol il·lustratiu: articles 221-1, 222-2, 222-3, 223-3, 224-2, 231-2 i 241-1 a 242-3 del Codi de consum.

⁹³ Emfatitzant aquest plantejament l'Exposició de Motius al Llibre sisè disposa: *"La regulació del deure d'informació incorpora una de les directrius bàsiques del modern dret europeu de contractes i posa fre a l'asimetria d'informació que hi pugui haver entre venedor i comprador a favor del primer. Així, el precepte introdueix un deure d'informació, en benefici del comprador, que permet d'incrementar la transparència contractual, tenint en compte els estàndards raonables d'integració d'aquest deure i, molt destacadament, els que resultin de la bona fe i l'honradesa dels tractes"*.

⁹⁴ Destacant-ne la seva amplitud actual i el seu valor unificador en la tradició jurídica catalana, vegeu Egea Fernández, J. (2011). Bona fe i honradesa en els tractes en el Dret civil de Catalunya. *Discurs d'ingrés a l'Acadèmia de Jurisprudència i legislació de Catalunya*. Barcelona, pp. 13 i ss.

⁹⁵ En aquest sentit, apunta Marco Molina, J. (2015). Los criterios legales de la conformidad con el contrato en el futuro libro VI del Codi Civil de Catalunya. La llamada conformidad subjetiva o adecuación de lo entregado al fin individual del comprador. A M.R. LLácer Matacás (coord.), *La codificación del Derecho contractual de consumo en el Código civil catalán*. Madrid: Dykinson, p. 197: *"...la noción de conformidad obliga al vendedor a garantizar asimismo aquellas cualidades y aptitudes que, aun sin ser usuales, fueron especialmente requeridas por el comprador al contratar, hasta el punto de haber sido para él el motivo o -según expresión de la jurisprudencia- "la causa precisa de la celebración" del contrato. Así concebida, la obligación de garantía del vendedor adquiere, por primera vez, una dimensión subjetiva (que se suma a la tradicionalmente objetiva del vicio oculto), que, hasta ahora, solo podía corregirse por la vía azarosa del error en los motivos"*.

No queda explicitat, per exemple, i d'aquí la necessitat de recurs a d'altres instruments que regulen l'adquisició d'immobles, quan es preveuen necessitats informatives concretes, com les que es contenen a l'article 241-1⁹⁶ del Codi de consum, ni als principis contractuals que es preveuen per a aquest mateix àmbit a la Llei 18/2007 del dret a l'habitatge⁹⁷, donant lloc, a vegades, a reiteracions innecessàries i, d'altres, a disparitats entre els diferents règims d'informació precontractual, com a conseqüència d'una manca de remissió coordinada⁹⁸.

---

⁹⁶ On es detalla: *“En l'oferta per a la venda d'immobles, s'ha de facilitar informació suficient sobre llurs condicions essencials abans que el comprador o compradora avanci qualsevol quantitat a compte, d'acord amb el que estableix la normativa en matèria d'habitatge”*, concretant a l'apartat segon altres requisits: *“En l'oferta per a la venda d'immobles, s'ha d'informar de la titularitat jurídica, les càrregues i els gravàmens, les condicions d'ús, els serveis que existeixen, les despeses previsibles de manteniment, les condicions econòmiques i de finançament de l'oferta i, si és possible, les despeses previsibles de manteniment i els imports dels tributs que gravin la propietat. També s'ha de donar la resta de la informació exigible d'acord amb la legislació”*.

⁹⁷ Així, l'article 62 de la norma esmentada, relatiu als Principis contractuals aplicables a la transmissió i l'arrendament d'habitatges disposa: *“Les clàusules dels contractes de transmissió de la propietat o de cessió d'ús formalitzats en el marc d'una activitat empresarial o professional han de complir els requisits següents:*

a) Concreció, claredat i senzillesa en la redacció, amb possibilitat de comprensió directa i sense referències a textos o documents que no hagin estat facilitats prèviament o simultàniament a la formalització del contracte.

b) Bona fe i just equilibri entre els drets i les obligacions de les parts, amb exclusió de clàusules abusives, segons la definició establerta per la legislació per a la defensa dels consumidors i els usuaris. Es consideren en tot cas abusives totes les estipulacions no negociades que, en contra de la bona fe, estableixen un desequilibri important entre els drets i les obligacions de les parts en perjudici dels consumidors, i també les clàusules que vinculen el contracte només a la voluntat dels empresaris o professionals, les que comporten privació de drets bàsics dels consumidors i les que comporten manca de reciprocitat.

c) En cas de dubte sobre el sentit d'una clàusula, preval la interpretació més favorable als consumidors.

La transmissió i l'arrendament d'habitatges només es pot portar a terme quan s'assoleixin o es puguin assolir els requeriments exigits pel capítol I del títol III. El compliment d'aquesta prescripció s'ha de documentar mitjançant la cèdula d'habitabilitat o la qualificació definitiva en el cas d'habitatges amb protecció oficial. En el supòsit de transmissions d'habitatges que no siguin de nova construcció, es pot prescindir de la presentació de la cèdula d'habitabilitat en els termes indicats per l'article 132.a”.

⁹⁸ Favorable a una integració de les tècniques d'anivellament del contractant feble amb una sistemàtica capaç d'acollir les excepcions, vegeu Pasquau Liaño, M. (2011). *Protección de consumidores y Código civil ¿Integración o distinción?* A K. J. Albiez Dohrmann, M. Palazón Garrido, & M. Méndez Serrano, *Derecho privado europeo y modernización del Derecho contractual en España*. Barcelona: Atelier, pp. 489-494.

4.6 El criteri de la raonabilitat i la seva funció moduladora en l'exigibilitat del principi de conformitat

La modulació del deure d'informar, prevista en atenció a criteri de raonabilitat⁹⁹, prové de la seva previsió en el marc del Dret contractual europeu. L'article 5 del CESL la defineix en un doble sentit. En termes objectius: *“deberá ser objetivamente determinable teniendo en cuenta la naturaleza y el propósito del contrato, las circunstancias del caso y los usos y prácticas de las actividades comerciales o profesiones de que se trate”*. I en clara al·lusió al concepte de *average buyer* recorre al judici de la raonabilitat, per justificar que no tota manifestació prèvia a la conclusió del contracte té la mateixa capacitat d'influència sobre la decisió de comprar: *“Cualquier referencia a lo que se pueda esperar de una persona o una persona pueda esperar, o a lo que pueda esperarse en una situación concreta, se entenderá hecha a lo que puede razonablemente esperarse”*. Quedarien fora d'aquests supòsits, per tant, les exageracions publicitàries¹⁰⁰ i aquelles incorreccions que el comprador no podia raonablement ignorar en el moment de la conclusió del contracte (arts.621-24.1 (a) i 621-25.1 CCCat).

El Llibre sisè conté nombroses previsions a la subsecció cinquena que incorporen el criteri de la raonabilitat com a element modulador, no sempre necessàriament contemplat en atenció a la fase negocial. Així: en seu de determinació del preu (art. 621-5 CCCat), per a la mateixa qüestió a la compravenda a prova o assaig (art. 621-6 CCCat), en la posada a disposició (art. 621-11 CCCat), per al cas del lliurament frustrat (art. 621-16 CCCat), en seu de transmissió de riscos (621-17 CCCat), davant la manca de lliurament d'accessoris en l'exigència i moment de la conformitat (art. 621-23 CCCat),

---

⁹⁹ Aquest paràmetre, consistent en un model de conducta desitjable, esdevé intensament aplicable vinculat al principi de conformitat en la contractació que en ocupa. Es poden arribar a establir paral·lelismes amb altres figures que disciplinen la conducta dels contractants, ja sigui a efectes interpretatius de la seva intencionalitat (art. 1282 CC), en seu de compliment de les obligacions (arts. 1258 CC o 111-7 CCCat), d'equitat, o per proximitat als estàndards clàssics de diligència del bon pare de família. Sobre els seus antecedents i evolució es pot consultar una acurada reflexió de Torrelles Torrea, E. (2017). El criterio de la razonabilidad. Un elemento equilibrador del contrato. A M. Gramunt Fombuena, i C. Florensa i Tomàs (dir.), *Codificación y reequilibrio de la asimetría negocial*. Madrid: Dykinson, pp. 175-195.

¹⁰⁰ Vegeu la STS de 24 de febrer de 1997 (RJ 1997, 1995), amb ocasió de la publicitat continguda a un anunci de begudes, on es determina que davant l'evident exageració del missatge publicitari, aquest és incapaç d'induir a error a ningú.

durant les manifestacions prèvies al contracte (art. 621-4 CCCat), per a la manca de conformitat imputable al venedor (art. 621-26 CCCat), en atenció a l'examen del bé venut (art. 621-27 CCCat), en l'exercici dels drets o pretensions de tercers (art. 621-30 CCCat), en la recepció del bé (art. 621-34 CCCat), a les especificacions de les característiques del bé (art. 621-35 CCCat), en la correcció a iniciativa del venedor, o bé a efectes de la resolució del contracte (art. 621-41 CCCat).

5. Conformitat i funció promotora del compliment exacte

Vinculades amb el deure d'informar amb transparència durant la fase de celebració del contracte, les descripcions i altres manifestacions realitzades pel venedor sobre els béns objecte de la compravenda s'incorporen a l'acord integrant el seu contingut prestacional. Aquesta inclusió beu directament de la de la norma consumerista¹⁰¹ (art. 61.3 TRLGDCU, més reforçat, si cap, per la interacció del principi *favor proconsumatore*¹⁰²) i comporta la translació del principi¹⁰³ d'integració de l'oferta al contracte, en protecció de les legítimes expectatives que les declaracions realitzades generen en el seu destinari, de conformitat amb el que ordena la bona fe negocial (art. 111-7 CCCat), sigui mitjançant manifestacions que tenen lloc a iniciativa del venedor, com d'aquelles afirmacions que pugui realitzar en atenció a determinades característiques especialment requerides¹⁰⁴ pel comprador.

---

¹⁰¹ Però també d'altres preceptes d'abast sectorial, així, per exemple, l'article 2 de la Llei General de Publicitat: "*Toda forma de comunicación realizada por una persona física o jurídica, pública o privada, en el ejercicio de una actividad comercial, industrial, artesanal o profesional, con el fin de promover de forma directa o indirecta la contratación de bienes muebles o inmuebles, servicios, derechos y obligaciones*", que defineix quin tipus de declaracions poden reputar-se com a rellevants i tendencialment integradores del contingut contractual en la contractació amb consumidors. Des d'una vessant més concreta, aplicable a les compravendes fora d'establiment mercantil, vegeu també l'article: 92.3 del TRLGDCU.

¹⁰² Sobre la intensitat del principi esmentat, en concordança amb la integració de les manifestacions publicitàries i les seves conseqüències, per als supòsits de contradicció, ens vàrem ocupar, recentment, a Arroyo San José, L. (2017). La información precontractual como elemento reequilibrador en la contratación de consumo. A M. Gramunt Fombuena i C. Florensa i Tomàs (dir.), *Codificación y reequilibrio de la asimetría negocial*. Madrid: Dykinson, pp. 301-302.

¹⁰³ Esdevé il·lustratiu del mateix el plantejament abocat per la SJPI de Sevilla núm. 10, de 19/12/2001 on s'assenyala: "*Hoy la publicidad ha sustituido a los tratos previos de los que se ocupa el Derecho civil clásico, y ha alterado profundamente el proceso de formación del contrato. Del contrato personal e individualizado se ha pasado al contacto social mecanizado y anónimo de los mensajes publicitarios. De ahí que se reivindique que el Derecho se ajuste a la realidad económica y reconozca relevancia jurídica a la dimensión negocial de la publicidad...*".

¹⁰⁴ Sobre la rellevància dels criteris particulars establerts per les parts al CISG, apunta Maley, K. (2009). "*The limits to the conformity of goods in the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)*. *International Trade & Business Law Review*. The notion of conformity supports the general principle of party autonomy expressed in Article 6, [3] because conformity is essentially a description of the extent to which the goods concord with the parties' actual intent and presumed intent. The presumed intent of the parties is given force through Article 35(2): 'Except where the parties have agreed otherwise, the goods do not conform with the contract' unless they meet the three specified criteria. The parties' intent remains paramount, as they are expressly free to displace the rules. Moreover, the criteria are phrased as presumed requirements of the contract and are tools for comparing the goods with what the parties intended".

En paraules de la pròpia Llei que aprova el Llibre sisè es concreta del mode següent a l'Exposició de Motius: *“La integració del contracte té lloc amb les manifestacions prèvies del venedor, les quals es consideren rellevants per a determinar l'existència de manca de conformitat. En el cas de la compravenda de consum, la integració abasta a les manifestacions públiques fetes per un tercer que hagi intervingut en la comercialització, la publicitat o l'etiquetatge dels béns. S'exclou la responsabilitat del venedor per manca de conformitat si el comprador la coneix o no la pot ignorar fonamentadament, tot limitant-ne estrictament l'exoneració a la compravenda de consum”*.

De mode similar a com es descriuen les funcions¹⁰⁵ que integren el deure de diligència com a model de conducta, el deure de conformitat opera, no com una càrrega en el sentit civil, sinó com un element que integra l'estatut del venedor i contribueix a definir-ne el seu contingut. D'aquí que de la conformitat es pugui predicar també (art. 621-20 CCCat) una funció promotora del compliment exacte, doncs informa des d'una doble vessant (objectiva i subjectiva) els elements concrets que permetran examinar la procedència del sistema de remeis disponibles per als supòsits de contravenció, atès el contingut prestacional que defineix en seu de compliment idoni, no només des d'un punt de vista material.

5.1 L'obligació de lliurament del bé conforme al contracte

En relació amb l'obligació de lliurament dels béns conforme al contracte, tradicionalment aquesta ha estat una responsabilitat que ha recaigut en la part venedora (art. 35 CISG, art. 114 TRLGDCU, art. IV.A-2:101 DCFR, art. 91 CESL i art. 1188 de la PMCC).

En el sentit que veníem afirmant, especialment a l'apartat precedent, els criteris de conformitat aconsegueixen una funció de concreció de les característiques dels béns venuts, i només cal una breu revisió dels models contractuals en Dret

---

¹⁰⁵ Formulada per Badosa Coll, F. (1987). La diligència y la culpa del deudor en la obligación civil. Bolonia: Publicaciones del Real Colegio de España, pp. 326 y 353, en abastir l'estàndard general de diligència sobre la base del literal contingut a l'article 1094 CC, concreta des d'una vessant eximent: *“La diligència del citado artículo no es la prestación de una obligación, sino que es un criterio de exención de responsabilidad por daños y perjuicios, de la misma manera que lo es el art. 1104 CC”*.

europèu per constatar que aquest criteri s'ha erigit¹⁰⁶ en principi informador dels paràmetres de compliment exigibles a la compravenda, amb extensió a d'altres figures contractuals de tipus onerosos, algunes d'elles regulades també al Llibre sisè: al contracte de permuta per remissió a les disposicions de la compravenda (art. 621-57 CCCat), en supòsits delimitats per al violari (art. 624-2.3 CCCat) i regulant determinats aspectes en la compravenda d'immobles (arts. 641-49 i 641-50 CCCat).

5.2 L'exigibilitat de les característiques reproduïdes a la mostra o model

En relació amb l'apartat (d) de l'article 621-20 CCCat, la mostra comparteix una doble funció¹⁰⁷: atributiva i excloent, de mode similar a la previsió continguda a l'article 35.2 c de la CV.

- a) En la seva vessant atributiva, la mostra comporta un model representatiu d'aquelles qualitats i prestacions pactades que han de reunir els béns objecte de la compravenda (art. 621-20.1 a CCCat). Correspon a la vàlua que les parts¹⁰⁸, en exercici de l'autonomia negocial, lliurement li han volgut reconèixer al bé o mercaderia que s'utilitza com a referència d'un lliurament ulterior, igual o superior en nombre, però materialment idèntic. Conseqüentment, la funció atributiva del model vincula el comprador respecte de totes i cadascuna de les qualitats perceptibles a la pròpia mostra que, alhora, subministrada després de la finalització del contracte, pot servir a la part adquirent com a element de verificació dels béns rebuts.

---

¹⁰⁶ Cfr. Gómez Ligüerre, C. (2015). Remedios del comprador ante la falta de conformidad. La propuesta del Proyecto de Ley del Libro Sexto del Código civil de Cataluña, relativo a las obligaciones y contratos. A Institut de Dret privat europeu i comparat. *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Universitat de Girona. Girona: Documenta Universitaria, pp. 122-123.

¹⁰⁷ Vegeu Marín López, M. J. (2012). La muestra o modelo como parámetro de conformidad del bien vendido. *Revista CESCO de Derecho de Consumo* (4), pp. 215-216.

¹⁰⁸ El que comporta la no imposició d'aquelles qualitats o prestacions fora de les declaracions manifestades per les parts durant la negociació, com assenyalen Marín López, M. J. (2012). La muestra o modelo ...Op. cit., p. 215: "Es evidente que el comprador puede exigir las cualidades que posea el tipo genérico de cosa objeto de compraventa, y también las cualidades directamente perceptibles en la muestra. Ahora bien, no pueden exigirse las cualidades que el comprador ha descubierto unilateralmente en la muestra y que son desconocidas por el vendedor."; Morales Moreno, A. M. (1998). Conformidad de las mercaderías...Op. cit., p.304.

Sense perjudici de la premissa general que disciplina la utilització de models, l'apartat b de l'article 621-20.1 CCCat no explicita que la mostra hagi d'assolir, exhaustivament, totes i cadascuna de les aptituds que finalment reuniran els béns compromesos. Es pronuncia en un sentit genèric que, entenem, pot perfectament adaptar-se (art. 621-20.2 CCCat) només a determinades característiques concretes que el comprador vol veure reproduïdes en el resultat final. Pensem, per exemple, en una mostra de color, textura o mides determinades, on el model presentat tan sols possibilita el coneixement d'una d'aquestes condicions i només d'aquesta, per tant, en serà indicativa.

- b) En sentit invers, els elements de mostra també acompleixen una funció excloent de la manca de conformitat, donat que permeten al comprador tenir coneixement dels béns que adquireix com si estiguessin exposats abans de contractar. D'aquí que no siguin oposables aquelles limitacions o disconformitats que el comprador podia raonablement detectar en el moment d'examinar el model (art. 621-25.1 CCCat), llevat dels supòsits de contractació amb consumidors (art. 621-25.2 CCCat), on a més del coneixement es requerirà l'acceptació expressa del comprador.

5.3 La manca de conformitat imputable al comprador

La manca de conformitat imputable al comprador sustenta els motius d'exoneració de la responsabilitat del venedor per compliment no conforme, d'acord amb el que estableixen, a aquests efectes, els articles 621-25 i 621-26 del CCCat. Depenent de la modalitat d'adquirent, l'article 621-25 CCCat diferencia entre un règim basat en la probabilitat raonable de coneixement o error inexcusable i la presumpció de no conformitat que s'imposa en favor del consumidor:

- 1) En el primer dels supòsits, s'equipara el coneixement efectiu de la manca de conformitat amb aquelles circumstàncies que raonablement qualsevol comprador mig (*average buyer*) no hagués pogut ignorar trobant-se en les mateixes condicions, doncs el venedor (art. 621-25

CCCat)¹⁰⁹ *“no respon de la manca de conformitat que el comprador conegui o que no podia raonablement ignorar en el moment de concloure el contracte, llevat dels casos d'ocultació dolosa, negligència greu o garantia expressa de la conformitat”*. Aquesta premissa connecta amb l'exercici de la facultat¹¹⁰ de comprovació del bé venut continguda a l'article 621-27.1 CCCat i opera, indistintament, per als dos àmbits de conformitat: tant a la material, com a la jurídica en seu de gravàmens ocults i evicció (art.621-30 CCCat)¹¹¹.

- 2) En canvi, a la compravenda de consum, el venedor respon sempre de la manca de conformitat, llevat que el comprador la conegués i l'hagués acceptada expressament, donat que s'entén dispensat del deure d'inspecció que sí opera en el sentit del 621-25 CCCat.

Sense establir cap distinció respecte de les vendes de consum, tampoc respondrà el venedor (art. 621-26 CCCat)¹¹², amb independència de concórrer o no en una relació de consum: *“de la manca de conformitat que resulti d'haver seguit les instruccions del comprador o d'haver emprat materials facilitats per aquest, sempre que prèviament l'hagi advertit expressament dels perills i les conseqüències que se'n puguin derivar”*.

---

¹⁰⁹ Excepció de probabilitat que també es contemplen els arts. 40 CISG *“The seller is not entitled to rely on the provisions of articles 38 and 39 if the lack of conformity relates to facts of which he knew or could not have been unaware and which he did not disclose to the buyer”*; i el 104 CESL *“In a contract between traders, the seller is not liable for any lack of conformity of the goods if, at the time of the conclusion of the contract, the buyer knew or could not have been unaware of the lack of conformity”*.

¹¹⁰ Considerada una càrrega, ateses les conseqüències que se'n deriven de la seva manca d'exercici. Ens remetem, en aquest sentit, al que es desenvolupa en pàgines successives a l'epígraf 7.1, relatiu a la notificació de la manca de conformitat.

¹¹¹ Així, en relació a l'existència de drets o pretensions de tercers, disposa: *“Sense perjudici dels efectes derivats de la publicitat registral, el venedor ha de transmetre el bé lliure de drets o pretensions raonablement fonamentades de tercers que el comprador no conegués ni hagués pogut raonablement conèixer en el moment de la conclusió del contracte. En tot cas, el venedor respon si va garantir que el bé n'estava o quedaria lliure de drets o pretensions de tercers i si, tot i conèixer-los, no els va revelar al comprador”*.

¹¹² Seguint la mateixa regla que la continguda a l'article 99 apartat 3 del CESL: *“In a consumer sales contract, any agreement derogating from the requirements of Articles 100, 102 and 103 to the detriment of the consumer is valid only if, at the time of the conclusion of the contract, the consumer knew of the specific condition of the goods or the digital content and accepted the goods or the digital content as being in conformity with the contract when concluding it”*.

6. El moment i lloc de la conformitat

L'article 621-23 CCCat disposa¹¹³ que el venedor haurà de respondre de tota manca de conformitat del bé que pugui existir en el moment de la transmissió del risc que, al seu torn, determina l'article 621-17 de la mateixa norma, es produirà amb el lliurament dels béns o bé d'aquells documents que els representen. El lliurament, per tant, arribats a aquest punt de la norma, es converteix alhora en l'acció de compliment de l'obligació característica, en el mode transmissor de la titularitat jurídica¹¹⁴ i en l'acte de referència per determinar en quin moment es produirà la transmissió dels riscos entre les parts contractants.

D'altra banda, l'exigència i el moment de la conformitat (art. 621-23 CCCat), atesos els criteris de l'article 621-17 CCCat, es configuren diferenciant la compravenda civil i la de consum en dos extrems: a efectes del termini de lliurament i, en segon terme, en relació al tractament de les presumpcions respecte de la manca de conformitat que pugui, eventualment, manifestar el comprador.

6.1 Terminis i lloc de lliurament

En el primer dels supòsits (art. 621-13.1 CCCat), s'obliga el venedor a lliurar el bé sense dilació indeguda si no s'ha pactat un termini, o bé si no es pot determinar el moment de lliurament d'una altra manera. Aquesta excepció no opera en la compravenda de consum (art. 621-13.2 CCCat), vinculant el venedor al lliurament del bé en el termini màxim de trenta dies, llevat de pacte en contrari, des del moment de la conclusió del contracte.

Si el venedor no lliura el bé en la data fixada (art. 621-13.3 CCCat), el comprador l'ha de requerir a fer el lliurament en un termini addicional adequat a

---

¹¹³ En línia coincident amb el Codi de Consum (art. 242-2.2), amb la solució continguda a l'article 1481 PMCC i amb altres normes de dret contractual europeu (art. IV.A.-2:308 DCFR o 142-144 CESL).

¹¹⁴ En aquests termes, ho destaca Mirambell i Abancó, A. (2015). Un projecte de llei...Op. cit., p. 38: “ *El compliment de l'obligació de lliurament del bé implica, al mateix temps i simultàniament, un acte traditori, d'acord amb els arts. 531-2, 531-3, 531-4 i 531-5, que té com a únic efecte jurídic la transmissió del dret. El lliurament del bé, com a únic acte, té l'efecte jurídic transmissor de la titularitat del dret que correspongui i aquest acte de lliurament tindrà les característiques inherents a si el bé és corporal o incorporal*”.

les circumstàncies, llevat que el venedor s'hagi negat a lliurar el bé o que el termini de lliurament esdevingui un element essencial, donant lloc a un incompliment definitiu.

La determinació del lloc de compliment de l'obligació de lliurar es conté a l'article 621-14 CCCat seguint les pautes que es recullen a continuació:

- El bé s'ha de lliurar en l'establiment o el domicili del venedor en el moment de la conclusió del contracte, llevat de pacte en contra. Si el venedor en té més d'un, l'entrega s'haurà de realitzar en aquell dels establiments que presenti un vincle més estret amb l'obligació de lliurament i, si no en té cap o és impossible determinar-lo, en el domicili del comprador.
- Per al cas de que el lliurament del bé generi despeses addicionals amb motiu de canvis posteriors de domicili o d'establiment imputables al venedor, aquestes aniran a càrrec seu. El precepte no es pronuncia sobre el supòsit quan es produeixi en sentit invers, per bé que amb recurs al que disposa l'article 621-16.3 CCCat en seu de lliurament frustrat imputable al comprador, cal entendre que, encara que no es tracti formalment d'una negativa a la recepció, constitueix un supòsit d'incompliment específic (arts. 621-31 (b) i 621-16.1 CCCat) de conseqüències assimilables: el pagament de les despeses indegudament generades, doncs el comprador en tot cas ha de cooperar duent a terme els actes que raonablement siguin exigibles per tal que el venedor pugui complir la seva obligació de lliurar el bé (art.621-34.1 CCCat).
- Si en el moment de la conclusió del contracte (art. 624-14.2 CCCat) els contractants coneixien o podien conèixer que el bé es trobava o havia d'ésser fabricat o posat a disposició per al seu lliurament en un lloc diferent de l'establiment o domicili del venedor, el bé s'ha de lliurar en aquell lloc de destinació.

6.2 Períodes de presumpció

Disposa l'article 621-23.2¹¹⁵ CCCat que *“En la compravenda de consum, es presumeix que la manca de conformitat posada de manifest en els sis mesos posteriors al lliurament del bé¹¹⁶ o a la completa instal·lació¹¹⁷ ja existia en aquell moment, llevat que això sigui incompatible amb la naturalesa del bé o el tipus de manca de conformitat”*. Aquesta previsió respon¹¹⁸ a la voluntat de beneficiar el consumidor establint la presumpció de compliment no conforme durant el sis mesos posteriors al moment del lliurament del bé, entenent que el defecte o vici ja existia en el moment del lliurament i, conseqüentment, esdevé directament imputable al venedor. El termini esmentat connecta¹¹⁹ amb l'article 217.6 de la LEC que regula la càrrega probatòria segons el qual: *“Las normas contenidas en los apartados precedentes se aplicarán siempre que una disposición legal expresa no distribuya con criterios especiales la carga de probar los hechos relevantes”*, de mode que cal diferenciar entre dos períodes: els primers sis mesos que segueixen al moment del lliurament, on la presumpció de l'existència del defecte juga afavorint la posició processal del comprador i, fins a completar el transcurs de dos anys, un segon període de 18 mesos on aquest perd el benefici de la inversió de la càrrega probatòria i haurà d'acreditar l'existència dels defectes amb anterioritat al lliurament.

6.3 La transmissió de riscos

La transmissió de riscos a la compravenda del Llibre sisè es regula dels articles 621-17 a 621-19 CCCat i diferencia si el bé compromès al lliurament es troba o no en trànsit d'acord amb les previsions següents:

---

¹¹⁵ Encara que aquesta previsió no es troba inclosa al Codi de consum, disposa de nombrosos precedents normatius, així: l'article 5.3 de la Directiva 1999/44/CE, l'article IV.A-2:308 (2) DCFR, l'article 105.2 CESL i l'article 123.1 (2) del TRLGDCU.

¹¹⁶ Després de cada reparació o substitució en seu de remeis, el termini de sis mesos a què fa referència l'apartat 2 es computa novament en atenció al que disposa en seu de remeis l'article 621-37.1 (a).

¹¹⁷ El termini de sis mesos a què fa referència l'apartat 2 es computa, en el cas de l'article 621-21 (b), a partir del moment en què raonablement es podria entendre feta la instal·lació.

¹¹⁸ Cfr. Vaquer Aloy, A., La conformitat en la...Op. cit. p. 107.

¹¹⁹ *Ibidem*, p. 109.

Els riscos es transmeten al comprador en el moment del lliurament del bé o dels documents¹²⁰ que el representen (art.621-10 CCCat). També es transmeten els riscos al comprador en dos supòsits de mora del creditor¹²¹, quan es nega injustificadament a rebre el bé (art. 621.17.1 CCCat) i, per analogia¹²², quan ofert el compliment pel venedor mitjançant la posada a disposició la part creditora es nega a prendre'n possessió. Des d'aquests moments, el risc es transmet igualment al comprador determinant el moment a partir del qual el venedor comença¹²³ a respondre per manca de conformitat.

En els béns encara no identificats (art. 621-17.2 CCCat), no es transmeten els riscos fins al moment de llur especificació, que es farà d'acord amb el contracte i mitjançant la notificació al comprador "*o de qualsevol altra manera usual i raonable ateses les circumstàncies*".

Per als supòsits de transmissió de riscos quan el bé venut es troba en trànsit (art. 621-18 CCCat), aquests es transmeten al comprador amb el lliurament al primer portador, llevat de pacte en contrari, o tret que es pugui deduir de les circumstàncies que la transmissió dels riscos s'ha de produir en el moment de la conclusió del contracte.

Els riscos són a càrrec del venedor si en el moment de la conclusió del contracte (art. 621-18.2 CCCat) coneixia o podia raonablement conèixer la pèrdua, el deteriorament o el dany del bé i no va revelar aquestes circumstàncies al comprador.

Pel que fa als seus efectes (art. 621-19 CCCat), la pèrdua, el deteriorament o el dany del bé posteriors a la transmissió del risc al comprador i no imputables al venedor no extingeixen l'obligació de pagament del preu.

---

¹²⁰ Segons l'article 621-17-3 CCCat, encara que el venedor estigui autoritzat a retenir els documents representatius del bé, no afectarà la transmissió dels riscos.

¹²¹ Vegeu Vaquer Aloy, A. (1997). *El ofrecimiento de pago en el Código civil*. Madrid: Marcial Pons, pp. 130 i ss; Acebedo Penco, Á. (2010). *Teoría general de las obligaciones*. Madrid: Dykinson, pp. 165 i ss.

¹²² Assenyalant la seva extensió de l'article 144 CESL, vegeu Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit., p. 107.

¹²³ Vegeu Del Pozo Carrascosa, P. (2015). Las obligaciones del vendedor. A A. Vaquer Aloy, E. Bosch Capdevila, & M. P. Sánchez González (coord.), *El derecho común de la compraventa y la modernización del derecho de contratos*. Barcelona: Atelier, p. 406.

6.4 La notificació

El recurs a la manca de conformitat (art. 621-28 CCCat), sense fixar un termini concret¹²⁴, que si es contempla a la compravenda de consum amb un mínim de dos mesos, requereix de la notificació¹²⁵ del comprador al venedor sense dilacions indegudes, fent constar la causa de la manca de conformitat que genera l'incompliment. Aquesta comunicació cal vincular-la a la inspecció del bé venut (art. 621-27 CCCat), que opera com a càrrega imposada al comprador, donat que no comporta en sentit estricte una obligació d'examen dels béns però, d'altra banda, el fet de no dur-la a terme, per sí mateix o mitjançant la intervenció d'altri, l'impedeix oposar amb èxit el compliment no conforme, perjudicant la satisfacció del seu propi interès creditor. En aquesta línia, a l'empara de l'article 621-25 CCCat, el venedor queda exempt de respondre per aquelles desviacions o defectes que raonablement el comprador podia advertir en el moment de la conclusió del contracte, llevat de l'exclusió que es preveu per a la compravenda de consum (arts. 621-25.2 i 621-7.4 CCCat)¹²⁶, en els supòsits d'ocultació dolosa o negligència greu i en seu de garantia expressa de conformitat.

Es planteja la qüestió¹²⁷ de si esdevé contraproductent l'equiparació¹²⁸ de la càrrega d'inspecció del bé previst per a comerciants en el marc de les relacions entre particulars. El dubte respon a que sovint entre particulars es poden advertir només aquells vicis o defectes aparents i no percebre altres detalls menys evidents que, igualment, poden manllevar prestacions

---

¹²⁴ Tanmateix, sense que sigui aquesta una puntualització que atorgui major certesa, assenyala que perdrà el dret a invocar la manca de conformitat si no la notifica en les condicions previstes a l'apartat 1 de la mateixa norma, és a dir, amb celeritat i comunicant-ne la causa. Com adverteix Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit., p. 117, caldria homogeneïtzar aquest criteri amb el termini per fer valer la manca de conformitat material, dos anys després del lliurament del bé de l'article 621-29.1 CCCat.

¹²⁵ Per a la qual no se'n fa previsió d'una forma concreta, per tant, s'entén admesa qualsevol tipus de comunicació (entenem que qualsevol de les vies escrites que permetin tenir-ne constància: correu postal, correu electrònic, burofax, missatges intercanviats mitjançant xarxes socials, whatsapp...) fins i tot la verbal, per bé que aquesta darrera pugui comportar majors inconvenients a efectes probatoris.

¹²⁶ En la línia que ja apuntàvem a l'apartat 4.3 d'aquest estudi (p.33), desapareix davant la contractació amb consumidors el recurs a la ignorància excusable, llevat de coneixement previ i acceptació expressa per part del consumidor.

¹²⁷ Cfr. Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit. p. 115.

¹²⁸ En aquest sentit, la càrrega de comprovació del béns lliurats no sempre s'ha configurat amb el mateix abast generalista. Així, en ocasions queda delimitada a les compravendes entre professionals (arts. 38 CISG, 121 CESL o bé 511-11 ALCM).

contractualment compromeses, que tan sols es podrien arribar a detectar afegint costos a la transacció o bé, mitjançant coneixements especialitzats. Si bé no discrepem d'aquest raonament, ens sembla una qüestió eventualment reconduïble per dos motius: en primer lloc, perquè la presumpció del nivell de coneixements entre particulars no parteix d'una situació de desequilibri típica o tendencialment asimètrica com es pressuposa en el marc de les relacions de consum (B2C) i, en segon terme, perquè el propi Llibre sisè incorpora com a element modulador el criteri de la raonabilitat. Segons aquest paràmetre, entenem que no escauria invocar la possibilitat de coneixement de determinats defectes o carències que, per la seves circumstàncies o naturalesa, qualsevol altre comprador mig en les mateixes condicions hagués pogut obviar.

D'altra banda, prenent en consideració els principis de bona fe i honradesa en els tractes (art. 111-7 CCCat) que han de presidir el comportament del que podrien denominar venedor de bona fe, tot i que el concepte de dol o omissió dolosa no s'esmenta literalment al 621-28 CCCat, el comprador sempre¹²⁹ pot invocar la manca de conformitat predicada de fets que el venedor coneixia o no podia ignorar i que no va revelar al comprador, o si el venedor va garantir-ne expressament la conformitat. En aquesta previsió la norma incorpora implícitament l'element de raonabilitat en sentit invers, però no com a gravamen en detriment del venedor sinó com a deure precontractual, sense considerar la causa de l'omissió, doncs, a diferència de l'article 621-25.1 CCCat, que contempla explícitament l'ocultació dolosa i la negligència greu com a supòsits que justifiquen la manca de conformitat, tot i ometre el comprador l'examen del bé venut, al 621-28.3 CCCat només es destaca el fet de que fos plausible el seu advertiment al comprador i no es dugués a terme la comunicació. És a dir, es tracta com a part del contingut informatiu precontractualment degut¹³⁰ que contribueix al disseny prestacional convingut per les parts contractants, donant

---

¹²⁹ Entenem que a qualsevol moment comprés dintre dels terminis d'extinció previstos a l'article 621-44 CCCat, que desenvolupem a les indicacions fetes a l'apartat 9 d'aquest estudi, i subjecte als mateixos requisits que preveu l'article 621-28.1 CCCat, un cop en té coneixement de la manca de conformitat, és a dir, procedint a la seva comunicació i descripció tan bon punt ha pogut evidenciar l'existència del defecte en el bé.

¹³⁰ En mode similar al DCFR en el marc de la prestació de serveis, pel que respecta als deures de cooperació i advertiment (arts. IV.C.-2:102 DCFR i IV.C.- 2:103), encara que al Marc Comú es planteja com a una excepció, essencialment, degut a la seva bilateralitat, doncs vincula ambdues parts contractants al seu compliment, mentre que, al seu torn, al Llibre sisè el deure d'informació únicament fa referència a la part venedora.

lloc mitjançant la seva contravenció, sense atendre a la intencionalitat del deutor, a un gènere de compliment no conforme que obre el recurs als remeis que s'ordenen a partir de la subsecció cinquena.

Finalment, cal fer esment als efectes que se'n deriven des del punt de vista del comprador –sigui aquest comerciant, particular o actüi en condició de consumidor–per al cas de no observar el requisit de la notificació en els termes que disposa l'article 621-28 CCCat. Davant la manca de comunicació, el venedor deixa d'incórrer en responsabilitat per manca de conformitat i, consegüentment, el comprador perd el recurs a qualsevol via remedial. Aquest tancament absolut cap a les solucions previstes en cas d'incompliment genera un greuge comparatiu¹³¹ en els consumidors sotmesos al dret civil català envers altres ordenaments d'aplicació en l'entorn europeu. Així, per exemple, l'article III.3:107 DCFR no preveu cap deure de notificar la conformitat, el CESL (art. 122.1) tan sols la preveu per als adquirents comerciants o professionals, l'article 123.5 del TRLGDCU¹³² la incorpora, però admet que es produeixi d'un mode extemporani sense privar el consumidor de l'acció de sanejament que escaigui, encara que l'obligui a fer front als danys i perjudicis que es derivin del retard i, fins i tot, la PMCC (art. 1490) contempla les conseqüències d'una manera més atemperada, mantenint¹³³ la possibilitat d'instar la reducció del preu o l'acció de rescabament per danys i perjudicis.

6.5 La facultat d'esmena davant la manca de conformitat i el principi de conservació del contracte

La correcció o esmena davant el defecte notificat (article 621-39 CCCat) pot provenir a iniciativa del venedor sempre que sigui possible fer-ho abans que no venci el termini de compliment. Per al cas contrari, una vegada vençut el termini de compliment i rebuda la notificació de manca de conformitat, el venedor la pot

---

¹³¹ Cfr. Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació...Op. cit. pp. 116-117.

¹³² Prenent com a referència l'article 5.2 de la Directiva 1999/44/CE.

¹³³ Amb el següent redactat: *“Si un tercero estuviere en condiciones de ejercitar contra el comprador un derecho relativo a la cosa no contemplado en el contrato, anterior a la entrega o creado posteriormente con intervención del vendedor, el comprador podrá, a su elección, ejercitar los derechos mencionados en el artículo 1482”, que no són altres que: “En caso de falta de conformidad, el comprador podrá por su sola declaración dirigida al vendedor exigirle el cumplimiento, reducir el precio o resolver el contrato. En cualquiera de estos supuestos podrá exigir, además, la indemnización de los daños y perjuicios, si procediere”.*

corregir en un termini raonable si s'ofereix immediatament a fer-ho. Tanmateix, el venedor ha de pagar les despeses de la correcció i l'eventual indemnització pels danys causats pel retard i per qualsevol altre que la correcció ha causat o no ha pogut evitar, incloent-hi els costos dels materials, la mà d'obra i el transport.

El comprador té la facultat de rebutjar l'ofertament d'esmena o el compliment extemporani en les circumstàncies següents:

- a) Si la correcció no es pot fer sense retard o inconvenients per al comprador.
- b) Si té motius raonables per a creure que el venedor no complirà o no ho farà adequadament.
- c) Si el retard comporta un incompliment essencial (art. 621-41 CCCat), doncs el que no és essencial incorpora un termini addicional de compliment de forma automàtica, que admet en qualsevol cas el rescabament per danys i perjudicis (art. 621-39 CCCat).

Mentre la correcció estigui pendent, el comprador pot suspendre el compliment de les seves obligacions i no pot exercir els drets que siguin incompatibles amb la correcció que es pugui fer dins del termini raonable. Un cop esgotat aquest termini addicional, si el lliurament tampoc s'ha produït, el comprador podrà exercir mitjançant notificació la facultat de resolució (art. 621-41.5 CCCat).

El fet que no es contempli directament el recurs a la via resolutòria, llevat dels supòsits d'incompliment essencial, validesa parcial o, com hem vist, davant la possibilitat d'esmena que encara permeti la satisfacció de la part creditora, posa de manifest l'efecte subjacent del principi del *favor contractus*¹³⁴, que modula¹³⁵ restrictivament l'exercici del remei resolutori i evita comportaments potencialment ineficients¹³⁶ davant l'incompliment contractual.

---

¹³⁴ Entorn al seu fonament teòric, vegeu Regañón García-Alcalá, C. (2009). Comentari a l'article 1284. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código civil*. Pamplona: Aranzadi, p. 1525.

¹³⁵ En aquesta línia, vegeu també els arts. 1124 CC, 1199 PMCC, 417-1 i 511-18.2 de l'Avantprojecte de Llei del Codi mercantil (d'ara endavant ALCM), 114.1 i 134 CESL, 9:301 (1) PECL, III.-3:502 DCFR, 49 i 64 CV en seu d'incompliment essencial; els arts. 511-19.2 ALCM, 117 i 137 CESL, 9:302 PECL, III.-3:506 DCFR i 51.2 CV respecte de la validesa parcial i els

7. La compravenda a prova o assaig

Segons s'especifica al preàmbul del Llibre sisè sobre la regulació continguda a l'art. 621-6: *“La incorporació de la compravenda a prova o assaig té en compte la bona pràctica de sistemes comparats, com ara l'alemany, i se centra en la seva caracterització com a compravenda amb condició suspensiva”*.

La compravenda a prova o assaig parteix de la presumpció de que s'ha conclòs sota la condició suspensiva de l'aprovació del comprador, que disposarà per decidir sobre la mateixa segons la durada establerta al contracte i, en cas contrari, s'ajustarà al termini que pugui concretar el venedor o que constitueixi un temps raonable per permetre amb suficiència l'examen del bé. A aquests efectes, el venedor ha de permetre al comprador l'examen del bé venut i, en cas que sigui necessari, facilitar-li els mitjans adequats per a exercir el seu dret.

Aquesta modalitat també es contempla al CC (art. 1453) amb el següent literal: *“la venta hecha a calidad de ensayo o prueba de la cosa vendida, y la venta de las cosas que es costumbre probar antes de recibirlas, se presumirán hechas siempre bajo condición suspensiva”*. Part de la doctrina¹³⁷ ha vingut considerant que aquest precepte incideix en la regulació de dos tipus de venda, diferenciant entre: aquella feta a prova i, per tant, explícitament condicionada com a tal, on el bé pot ser lliurement rebutjat pel comprador i, en segon terme, aquella que, sense admetre expressament la condició, recau sobre un objecte que habitualment en el tràfic s'acostuma a provar abans de rebre'l (*ad gustum*¹³⁸). A

---

arts. 417-2.1 ALCM, 109 CESL, 8:104 PECL, III.-3:201 a III.-3:205 DCFR i 34, 37 i 48 CV davant la possibilitat d'esmena.

¹³⁶ Sobre l'exercici de la resolució del contracte on es plantegen, des del punt de vista econòmic tres problemes: la seva incapacitat de constituir un incentiu suficient de compliment per als venedors, promoure en els compradors l'adopció de decisions ineficients i el foment de la seva utilització oportunista per part dels compradors, vegeu Gómez Pomar, F., & Gili Saldaña, M. (2012). *El futuro instrumento opcional...* Op. cit., pp. 1232-1235.

¹³⁷ Cfr. Albaladejo, M. (2008). *Derecho civil II. Derecho de obligaciones*. Madrid: Edisofer, pp. 550-551.

¹³⁸ En aquest sentit, Marín López, J. M. (2007). *El vendedor que permite al consumidor devolver el bien comprado, ¿tiene que restituirle el precio o puede entregarle un vale canjeable?* *Centro de Estudios de Consumo*, p. 3: *“Hay venta ad gustum, sin embargo, cuando se trata de cosas que es costumbre probar o gustar, de modo que el comprador probará la cosa para ver si es de su agrado, en cuyo caso la condición (suspensiva) se cumple. En este caso, el principal problema es determinar si la averiguación de si el bien agrada o no al comprador debe realizarse conforme a criterios puramente subjetivos, o si tiene un componente objetivo, tesis ésta que parece más acertada, por lo que la venta ad gustum se aproxima mucho a la venta a prueba”*. Aquesta última precisió tampoc ha estat una qüestió pacífica a la doctrina, així, per exemple, es mostra igualment favorable a que la condició suspensiva

la segona modalitat, l'aprovació del comprador s'hauria d'ajustar a la comprovació de les característiques que objectivament el bé hauria de presentar, doncs, en cas contrari, el venedor podria obligar el comprador a l'acceptació, mentre que en el primer supòsit l'acceptació dependrà, fonamentalment, del criteri personal del comprador. Així, per exemple, Albaladejo es mostra contrari a aquesta distinció, entenent que a l'article 1453 CC només es regula la típica venda a prova, per bé que s'entengui celebrada mitjançant dues hipòtesis diferents. Coincidint amb el seu parer, també ens sembla aquesta la interpretació més escaient per a l'article 621-6 CCCat, on la condició d'aprovació pel comprador no sembla exclusivament constreta a la verificació de determinades característiques objectives, doncs amb independència de que el bé les reuneixi o no, el seu criteri personal pot validar, a efectes de perfecció del contracte, aquelles carències o defectes que no siguin habituals en el mercat.

Un cop determinat l'abast de l'acceptació, tot i no existir una plena concordança amb el que el Llibre sisè entén per conformitat, s'obre la qüestió relativa a si, donada la condició suspensiva a la compravenda a prova o assaig, queda marge per encabir l'incompliment per manca de conformitat. Efectivament, la compravenda a prova o assaig sembla l'escenari més propici per tal que la possibilitat d'advertiment de vicis o defectes en el bé esdevingui més intensa, doncs cap altra modalitat de compravenda disposa de majors oportunitats d'examen i comprovació. Tenint present aquest extrem, les probabilitats d'exoneració del venedor s'incrementen, però no necessàriament desapareixen. Pensem en els defectes que es manifesten als pocs mesos en el marc d'una compravenda de consum (art. 621-23.2 CCCat), en l'excepció de l'article 621-27.4 CCCat relativa a l'examen del bé, en les de l'article 621-25.2 CCCat, on el simple coneixement dels defectes pel consumidor no és suficient per sortejar la responsabilitat de la contrapart o, sense atendre exclusivament a la contractació de consum, a l'apartat primer de l'article 621-25 CCCat en els supòsits d'ocultació dolosa, negligència greu o de garantia expressa de conformitat. Tant el joc de presumpcions, com la possibilitat de detecció de

---

respongui a paràmetres d'acceptació objectius Rodríguez Morata, F. (2009). Comentari a l'article 1453. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código civil*. Pamplona: Aranzadi, pp. 1696-1697; en contra, i tenint en compte un criteri subjectiu, vegeu Albaladejo, M. (2008). *Derecho civil II...* Op. cit., p. 551.

defectes que es poden manifestar en el decurs del temps, en seu de conformitat i dintre del terminis d'extinció dels remeis (art. 621-44 CCCat), mantenen obertes les vies de la subsecció cinquena.

La inclusió de la compravenda a prova o assaig desenvolupa una doble funció: en un primer incís, abans de la conclusió del contracte, com a mecanisme preventiu de la manca de conformitat, permetent anticipar al comprador abans de la perfecció del contracte l'advertiment de possibles incompliments que haurien d'ésser objecte de reclamació ulterior i, en segona instància, des del punt de vista del venedor, un cop acomplerta l'acceptació, promovent la conservació del contracte en ampliar els recursos d'aquest per oposar l'eventual coneixement i acceptació de la manca de conformitat del comprador durant el període establert per al compliment de la condició.

Tanmateix, cal recordar que tant l'article 621 CCCat com l'article 1453 CC tenen caràcter dispositiu i res impedeix que les parts puguin sotmetre les vendes a prova a condició resolutòria¹³⁹.

Una vegada transcorregut el termini (art. 621-3 CCCat), el silenci del comprador s'entén com a aprovació, en sentit contrari a la compravenda de consum, on no s'admet el valor positiu del silenci (arts. 222-2.1 (b)¹⁴⁰, 263-1.1¹⁴¹ i 331-4 (q)¹⁴² Codi de consum o arts. 49.2 (b), 63.3 i 66 *quater* TRLGDCU) per tal d'evitar abusos, especialment, a les modalitats de contractes celebrats a distància o fora d'establiment mercantil (art. 101 TRLGDCU).

---

¹³⁹ Cfr. Albaladejo, M. (2008). *Derecho civil II...* Op. cit., p. 551; Rodríguez Morata, F. (2009). *Comentario al artículo 1453...* Op. cit., p. 1697.

¹⁴⁰ On s'explicita: "*La manca de resposta a la proposta no n'implica l'acceptació*".

¹⁴¹ Així: "*L'acceptació expressa dels serveis complementaris per part de la persona consumidora ha de constar en un escrit en què s'han de desglossar els conceptes, els imports, els terminis i les condicions de pagament*".

¹⁴² Segons el qual, entre d'altres supòsits: "*Són infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis: q) Considerar que la manca de resposta del destinatari o destinatària d'una oferta o de publicitat equival a l'acceptació del bé o servei oferts*".

8. El sistema unitari de remeis establert davant els diferents escenaris de no conformitat

Una de les principals innovacions que comporta la regulació de la compravenda al CCCat, com hem anat assenyalant al llarg d'aquesta memòria, és la regulació unificada dels remeis que, indistintament, assisteixen les parts contractants comprador i venedor, davant la manca de conformitat. Així ho destaca l'Exposició de Motius del Llibre sisè quan es refereix a la subsecció cinquena en els termes següents: *“El principi d'unitat de remeis és un criteri acceptat i calia superar la tradició del doble règim jurídic, de l'incompliment en general i dels vicis materials i jurídics del bé. Els remeis que no siguin incompatibles són acumulables entre si i, en tot cas, ho són amb la indemnització pels danys efectivament causats”*.

8.1 Tipologia i compatibilitat dels remeis previstos a la subsecció cinquena

La formulació del sistema de remeis (arts. 621-37 CCCat i ss), basada en un conjunt d'accions adreçades a potenciar preferiblement el compliment específic de la prestació, assisteix indistintament comprador i venedor, respon al principi de conservació¹⁴³ del contracte, no s'estableix seguint un ordre jeràrquic¹⁴⁴ i admet l'acumulació d'aquells remeis que no siguin incompatibles entre sí i que, en tot cas, sempre ho seran amb la indemnització que correspongui al rescabament dels danys i perjudicis ocasionats. D'aquesta manera es possibilita davant la manca de conformitat l'elecció d'aquell remei o combinació

---

¹⁴³ Cfr. Mirambell i Abancó, A. (2015). Un projecte de llei...Op. cit., p. 43; Arnau Raventós, L. (2015). L'obligació de conformitat...Op. cit., pp. 441 i 444.

¹⁴⁴ No ho fa el Llibre sisè, com tampoc ho feia la Directiva 1999/44/CE, com exposa Arroyo Amayuelas, A. (2016). La Propuesta de Directiva relativa a determinados aspectos de los contratos de compraventa en línea y otras ventas de bienes a distancia. *InDret* (3), p. 17: *“Según el informe de impacto, ese acabó siendo uno de los aspectos más polémicos del CESL y, aunque no explica por qué, la afirmación da a entender que el texto concedía una protección al consumidor demasiado elevada, que tal vez no incentivara la elección del instrumento por parte de las empresas. Efectivamente, el consumidor podía elegir resolver el contrato como primera opción (si el defecto no era insignificante) y al vendedor le era negado el derecho a subsanar la prestación. La doctrina se había mostrado bastante crítica con esa regulación, por lo general, y, a veces, más en particular, solo cuando la venta tenía por objeto bienes personalizados. Finalmente, el Parlamento europeo introdujo una enmienda de modificación de la norma”*; vegeu també Gómez Ligüerre, C. (2015). Remedios del comprador ...Op. cit., pp. 133 i 138.

d'aquells que millor s'adaptin a la satisfacció de les pretensions de la part creditora.

Segons disposa el precepte abans esmentat, en cas d'incompliment de les obligacions de la contrapart, comprador i venedor poden recórrer a tres modalitats de remeis: específics (arts. 621-38 i 621-39 CCCat, adequant la realitat del contracte), restitutoris (arts. 621-41 CCCat, 621-40 CCCat, retornant a la situació prèvia) i compensatoris (arts. 621-37.5 CCCat), que es concreten en l'exercici de les cinc accions següents:

- 1) Exigir el compliment específic, d'acord amb el contracte, que, en el cas del comprador, inclou la reparació o la substitució del bé no conforme.
- 2) Suspendre el pagament del preu o, en el cas del venedor, el compliment de les seves obligacions (article 621-40 CCCat) als següents supòsits:
  - Si han de complir llur obligació al mateix temps o després que l'altra part hagi complert les seves i aquesta no les compleix.
  - Si han de complir llur obligació abans que l'altra part, tenen motius raonables per a creure que l'altra part no complirà les seves obligacions i li notifiquen la suspensió.

Si el venedor no pot lliurar el bé per causes imputables al comprador s'aplica l'article 621-16 CCCat¹⁴⁵ en seu de lliurament frustrat que disciplina el deure de custòdia i la imputació de les despeses davant la negativa injustificada a la recepció del bé. D'altra banda, el comprador o el venedor que ha provocat l'incompliment de l'altre, sigui per acció o omissió, no pot recórrer a cap dels remeis que estableix l'article 621-40 CCCat. Aquesta és una conseqüència

---

¹⁴⁵ Atès el qual: "1. Si el comprador o la persona designada per a rebre el bé, els seus accessoris i els documents es neguen injustificadament a fer-ho o, de qualsevol altra manera, incompleixen aquesta obligació, el venedor ha d'adoptar mesures raonables per a la custòdia i conservació del bé.

2. El venedor es pot alliberar de les obligacions de custòdia i conservació si, amb notificació prèvia al comprador o a la persona designada per a rebre el bé:

1. Consigna el bé, els accessoris i els documents a disposició de l'autoritat judicial o notarial.
2. Diposita el bé, els accessoris i els documents en un establiment autoritzat, en les condicions usuals ateses les circumstàncies, i a disposició del comprador o de la persona designada per a rebre el bé.
3. Ven el bé per compte del comprador en condicions raonables, si aquest és perible, deteriorable o perd ràpidament el valor. El preu corresponent s'ha de posar a disposició del comprador si aquest ha satisfet el preu establert en el contracte. Altrament, el venedor en pot retenir l'import per a aplicar-lo fins a on arribi el preu convingut.

3. Les despeses causades per la frustració del lliurament imputable al comprador són a càrrec seu".

pròpia de la interdependència en els contractes de tipus sinal·lagmàtic i estalvia la necessitat de recurs als principis generals que s'oposen als comportaments contraris a la bona fe (art. 111-7 CCCat) i al *venire contra factum proprium* (art. 111-8 CCCat).

3) Resoldre el contracte (art. 621-41 CCCat):

- Si l'incompliment de l'altra part és essencial¹⁴⁶.
- S'entén que l'incompliment és essencial si priva substancialment l'altra part d'allò a què tenia dret segons el contracte.

Així, el retard en el compliment que no sigui essencial permet resoldre el contracte si el comprador o el venedor no compleixen en el termini addicional de compliment que hagi notificat l'altra part, que ha d'ésser adequat a les circumstàncies. El termini addicional es considera raonable, atenent novament al concepte indeterminat de la dilació indeguda, si l'altra part no s'hi oposa. També es podrà resoldre anticipadament el contracte si l'altra part declara o evidència de qualsevol altra manera l'incompliment essencial de les seves obligacions.

La facultat de resolució del contracte s'exerceix per mitjà d'una notificació a l'altra part, llevat que, en el moment de notificar el termini addicional a què fa referència l'apartat 3, s'hagi establert que la resolució és automàtica al seu venciment.

4) Reduir el preu i càlcul, en el cas del comprador (art. 621-42 CCCat).

- El comprador que accepta un compliment no conforme al contracte pot demanar la reducció del preu i, exercida la facultat de reduir el preu, pot demanar la restitució del preu pagat de més i, addicionalment, una indemnització per altres danys que hagi sofert.
- La reducció del preu ha d'ésser proporcional a la diferència entre el valor del bé en el moment del seu lliurament i el que tindria si fos conforme al contracte.

5) Reclamar la indemnització per danys i perjudicis.

---

¹⁴⁶ Cal però tenir present la previsió de resolució específica que es conté a l'article 621-54 CCCat, per als casos de manca de pagament de tot o una part del preu ajornat, per la qual es faculta el venedor a resoldre el contracte i recuperar l'immoble, previ requeriment notarial on s'atorga al comprador un termini de vint dies per a satisfer el pagament pendent.

En l'àmbit de la manca de conformitat legal, l'article 621-43 CCCat enumera els remeis del comprador enfront l'existència de drets i pretensions de tercers i els equipara als de la manca de conformitat material: *“El comprador, en el cas regulat per l'article 621-30, pot exercir els remeis que estableix aquesta subsecció”*, admetent la possibilitat de resolució parcial: *“Si la compravenda comprèn diversos béns i el dret o la pretensió del tercer n'afecta només algun, el comprador només pot resoldre el contracte si consta clarament que no hauria efectuat la compra sense el bé afectat pel dret o la pretensió al·legats”* i obligant a respondre amb posterioritat¹⁴⁷ a la conclusió del contracte pels actes propis.

8.2 Els terminis d'exercici dels remeis davant l'incompliment

L'extinció dels remeis es preveu a l'article 621-44 CCCat que determina: *“Les pretensions i accions derivades dels remeis que aquesta subsecció estableix a favor del comprador i del venedor s'extingeixen en el termini de tres anys, llevat que la llei fixi un altre termini”*. Aquesta precisió no sembla feta en atenció als terminis generals (121-20 i 121-22 CCCat), donat que operen supletòriament front els específics. Sembla coherent, en el sentit que destaca l'Exposició de Motius al Llibre sisè: *“En la línia proposada per la tradició i la legislació europea de protecció del consumidor, s'estableix un termini breu de responsabilitat per la manca de conformitat, de dos anys de durada, salvant naturalment el cas en què la manca de conformitat resulti de l'existència de drets o pretensions de tercers, supòsit específicament regulat i que substitueix la regulació tradicional en matèria d'evicció”*, que la remissió s'entengui feta a altres terminis especials o regulacions de tipus sectorial on les accions que portin causa de la manca de conformitat comptin amb un termini propi.

Així, el Llibre sisè disposa tres tipus de terminis¹⁴⁸ que regulen l'exercici dels remeis per contravenció del criteri de conformitat:

- a) Un termini de garantia (art. 621-29 CCCat) mitjançant el qual, llevat de pacte en contrari o que del contracte en resulti altrament, el venedor no

---

¹⁴⁷ Cfr. Vaquer Aloy, A., La conformitat...Op. cit., p. 110.

¹⁴⁸ Vegeu Gómez Ligüerre, C., Remedios del comprador...Op. cit. pp. 146-151.

respondrà del defectes que es manifestin al cap de dos anys a comptar des de la data de lliurament¹⁴⁹ del bé (no aplicable en seu de conformitat jurídica). I que, en cap cas, admetrà una rebaixa del termini legalment disposat en la contractació substanciada amb consumidors. El termini de garantia exonerarà doncs, de responsabilitat el venedor un cop vençut i fa precís que el comprador interposi l'acció corresponent abans de que transcorri el període de garantia, sigui aquest legal o convencional.

- b) Un segon termini (art. 621-28 CCCat) relatiu a la comunicació¹⁵⁰ que se'n fa de la manca de conformitat, per tal de poder exercir els remeis ordenats a la subsecció cinquena. L'inconvenient principal que planteja es que es basa en un criteri indeterminat, la dilació indeguda, que carrega en el comprador la necessitat d'una detecció el més precoç possible dels defectes i aquesta no sempre és coincident, sinó que dependrà de les característiques i la utilització del bé que se'n faci. Novament, el consumidor conserva un tractament preferent i se li reconeixen dos mesos per fer palesa la manca de conformitat.

En aquesta previsió resten fóra de la subjecció a un termini de denúncia els supòsits d'ocultació dolosa on el venedor coneixia o no podia desconèixer la manca de conformitat i aquells en els quals la conformitat es va garantir expressament, doncs, el comprador podrà sempre invocar en aquests casos el compliment no conforme.

L'efecte de no observar la regla continguda a l'article 621-28 CCCat, la pèrdua del dret a invocar la manca de conformitat, és el mateix amb independència de l'entitat del defecte o desviació detectat, d'aquí que, fins i tot en supòsits d'incompliment essencial, fos desitjable¹⁵¹ matisar el seu abast i establir-ne una distinció entre el termini exigible quan la manca de conformitat es tradueix en

---

¹⁴⁹ A efectes de còmput, cal també recordar l'equivalència en el lliurament amb altres moments com la posada a disposició o la negativa injustificada del comprador a la recepció del bé (arts. 621-16 i 621-27 CCCat).

¹⁵⁰ Ens remetem al desenvolupament que es conté del precepte a l'apartat 6.4 del present estudi en seu de notificació.

¹⁵¹ Defensant aquesta necessitat de modulació, vegeu Gómez Ligüerre, C., Remedios del comprador...Op. cit. p. 149: *"El plazo de denuncia es perturbador y manifiestamente contrario a la protección del comprador a quien se impone una carga cuya inobservancia libera de responsabilidad a un vendedor incumplidor"*.

una insatisfacció total de les pretensions i aquell que donaria lloc només a un reajustament de gravetat menor o secundari.

- c) Es distingeix un tercer període, comú a tots els remeis per manca de conformitat, relatiu a l'exercici de les pretensions i accions derivades dels remeis previstos a la subsecció cinquena (art. 621-44 CCCat), que s'extingiran en el termini de 3 anys, llevat que la llei en disposi un altre. El còmput s'inicia des del moment que les accions es poden exercitar i, en qualsevol cas, des que el comprador coneix o pot conèixer de la manca de conformitat que les fonamenta. En aquest termini, el legislador tampoc diferencia entre les diferents naturaleses dels béns (duradors o peribles, per bé que aquests últims comporten el límit en la seva possibilitat de restitució de mode natural), ni en funció del tipus de remei aplicable¹⁵².

D'aquesta manera, el comprador que detecta la manca de conformitat durant el termini de garantia (2 anys) i, segons les normes relatives a la seva notificació, la posa en coneixement del venedor, disposa de tres anys més per exercitar les accions que portin causa d'un compliment no conforme (art. 621-44 CCCat), llevat que la llei estableixi un altre termini diferent. Aquest incís final entenem que obre la porta cap a l'aplicació d'altres terminis que puguin establir-se en lleis especials o sectorials on es reguli la manca de conformitat.

Finalment, cal advertir que l'article 621-44 CCCat no fa cap esment a la qualificació del termini de l'acció per manca de conformitat, encara que parla d'extinció i de pretensions (art. 121-1 CCCat), el que en relació amb la possibilitat de modular els terminis de garantia (art. 621-29 CCCat) i de denúncia (art. 621-28 CCCat), en la línia del 121-3 CCCat, permet afirmar que ens trobem davant d'un termini de prescripció igualment regulable¹⁵³ per les parts.

---

¹⁵² Així, per exemple, el comprador que adverteixi la manca de conformitat i atorgui un temps addicional d'esmena, haurà de suportar en el decurs del mateix temps de correcció el transcurs del termini disponible per a exercitar l'acció per al cas que l'esmena no produeixi un resultat satisfactori. D'aquí que Gómez Ligüerre, C., Remedios del comprador...Op. cit. p. 149, consideri escaient la decisió del comprador de no atorgar terminis de correcció o ser extremadament prudent per al cas d'afavorir les situacions d'esmena.

¹⁵³ Ibidem p. 151 i 152.

9. Conclusions

Primera

L'exigència de conformitat reformula i homogeneïtza els paràmetres de l'incompliment contractual

El principi de conformitat constitueix un criteri unitari capaç d'acollir qualsevol desviació o allunyament respecte dels termes contractualment disposats per les parts contractants en exercici de la seva llibertat civil, admetent criteris d'adequació material i jurídica dels béns. La principal novetat que comporta aquest sistema és la possibilitat d'assolir una regulació unificada de la compravenda i anivellar els remeis protectors sota uns paràmetres objectius mínims d'exigibilitat en el compliment que permeten la superació dels inconvenients que acompanyen els règims de responsabilitat especial.

Segona

L'*aliud pro alio* com a recurs interpretatiu proper a la noció de conformitat, però no a l'abast de l'incompliment contractual modern

La doctrina jurisprudencial de l'*aliud pro alio*, basada en la valoració dels defectes o desviacions que poden frustrar la finalitat del contracte, ja sigui per inhabilitat funcional de l'objecte o per manca de correspondència amb les característiques pactades, ha contribuït a corregir terminis i a perfilar el contingut de les obligacions legals del venedor a la compravenda, però de mode insuficient, restant per homogeneïtzar altres categories que també poden frustrar les expectatives de la part creditora i que troben una reconducció més adient sota el paraigües del criteri de conformitat amb el contracte.

Tercera

Prevalença de l'autonomia negocial en el criteri del compliment conforme

Atenent a la redacció de l'article 621-1 CCCat, l'autonomia negocial dels contractants es situa com a criteri preferent en la regulació de la conformitat, capaç de configurar les pautes exactes de compliment del disseny prestacional, fins i tot, davant aquelles presumpcions que la norma estableix amb caràcter objectiu, permetent la seva modulació i/o excusabilitat per via paccionada.

Quarta

La incorporació al CCCat del dret de consum en el dret “comú” per via del model integrador

La manca de conformitat al Llibre sisè permet constatar una inclusió dels estatuts especials de naturalesa tuitiva en la normativa de dret comú, en el context d'una doble acció correctora: d'una banda, adequant la noció d'incompliment a paràmetres reequilibradors més funcionals i, de l'altra, homogeneïtzant les reformes legislatives en coherència amb el dret contractual europeu.

Cinquena

La regulació unificada del contracte construeix un estàndard mínim d'equilibri econòmic transversal

En aquest sentit, defugint de la regulació de les “especialitats”, al CCCat es posa de manifest la construcció d'una regulació unificada del contracte, limitada però, per raó de la condició dels subjectes contractants, a un contingut transversal mínim susceptible d'ampliació quan concorren circumstàncies d'asimetria contractual que justifiquen l'aplicació addicional d'un règim de tutela especial.

Sisena

La funció promotora del compliment exacte del criteri de conformitat

Del principi de conformitat a la compravenda civil se'n desprèn (art. 621-20 CCCat) una funció promotora del compliment exacte, doncs informa des d'una doble vessant (objectiva i subjectiva) els elements concrets que permetran examinar, d'una banda, la correspondència de la prestació real amb el disseny prestacional previst per les parts o prestació ideal i, de l'altra, la procedència del sistema de remeis disponibles per als supòsits de contravenció.

Setena

La doble funció atributiva i excloent de la mostra

La regulació de la mostra a l'apartat d de l'article 621-20 CCCat comparteix una doble funció: atributiva i excloent, de mode similar a la previsió continguda a l'article 35.2 c de la CV. Correspon a la vàlua que les parts, en exercici de

l'autonomia negocial, lliurement han volgut reconèixer al bé o mercaderia que s'utilitza com a referència abans de contractar. D'aquí, que no siguin oposables aquelles limitacions o disconformitats que el comprador podia raonablement detectar en el moment d'examinar el model (art. 621-25.1 CCCat), llevat dels supòsits de contractació amb consumidors (art. 621-25.2 CCCat).

Vuitena

La simultaneïtat del efectes associats al fet del lliurament dels béns

El lliurament del bé implica, al mateix temps, el compliment de l'obligació, s'erigeix en mode transmissor de la titularitat jurídica i vincula el moment de la tradició del risc a l'entrega o posada a disposició, amb independència del moment de la conclusió del contracte.

Novena

La raonabilitat com a element modulador en l'aplicació del principi de compliment conforme

L'exigència del deure d'informar (art. 621-7 CCCat), prevista en atenció al criteri de raonabilitat, ateses les manifestacions prèvies a la conclusió del contracte i les circumstàncies que raonablement poguessin ésser advertides pel comprador mig (art. 621-24 CCCat), connecta amb les causes d'exoneració de la responsabilitat del venedor (art. 621-25 CCCat) davant la manca de conformitat i les pondera davant supòsits assimilables a l'error inexcusable, llevat de en tres circumstàncies: la contractació amb consumidors, la garantia expressa de conformitat i els casos d'ocultació dolosa o de negligència greu.

Desena

La previsió d'esmena com a mecanisme de conservació del contracte i les seves limitacions en atenció a la satisfacció dels interessos de la part creditora

D'acord amb el principi de conservació del contracte, es preveuen una sèrie de supòsits que permeten al venedor corregir la manca de conformitat, fins i tot abans que aquesta sigui notificada, per bé que aquesta possibilitat es contrapesa amb fortes facultats del comprador de rebutjar la correcció si té motius raonables per a fer-ho o l'incompliment generat sigui de tipus essencial.

Onzena

L'establiment d'un sistema unitari i coordinat de remeis davant l'incompliment

La subsecció cinquena instaura el principi d'unitat del remei, superant les dualitats provocades per la necessitat de recurs a règims de responsabilitat especial, doncs opera tant en seu de conformitat material com jurídica (art. 621-43 CCCat). Alhora, els remeis establerts s'ordenen d'acord amb el criteri de compatibilitat que permet la seva acumulació, atenent a la seva respectiva naturalesa (compensatòria, restitutòria o preventiva), quan aquests no siguin incompatibles entre sí i s'estableix que en tot cas seran compatibles amb la reclamació d'indemnització pels danys efectivament causats.

Dotzena

El termini d'extinció dels remeis per manca de conformitat

El comprador que detecta la manca de conformitat durant el termini de garantia i aconsegueix amb la seva notificació disposa d'un termini de prescripció de tres anys més per exercitar les accions que portin causa d'un compliment no conforme (art. 621-44 CCCat), llevat que la llei especial estableixi un altre termini.

10. Referències bibliogràfiques

- Acebedo Penco, Á. (2010). *Teoría general de las obligaciones*. Madrid: Dykinson.
- Albaladejo, M. (2008). *Derecho civil II. Derecho de obligaciones*. Madrid: Edisofer.
- Albiez Dohrmann, K. J. (2002). La integración del Derecho. A A. Cabanillas Sánchez, *Estudios jurídicos en homenaje al profesor Luis Díez-Picazo*. Madrid: Civitas.
- Álvarez Vega, M. (2006). Régimen jurídico de la prestación defectuosa. Significación del principio de falta de conformidad en derecho europeo. A S. Espiau Espiau, & A. Vaquer Aloy (eds.), *Bases de un Derecho contractual europeo*. Valencia: Tirant lo blanch.
- Arasa Martorell, R. (2017). *Contractes de compravenda, permuta, masoveria urbana, construcció futura, violari, aliments i censal*. Reus: Cambra de la propietat urbana de Reus.
- Arnau Raventós, L. (2015). L'obligació de conformitat i el seu règim: més propis d'una teoria (o part) general? A Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona. *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.
- Arroyo Amayuelas, E. (2016). La Propuesta de Directiva relativa a determinados aspectos de los contratos de compraventa en línea y otras ventas de bienes a. *InDret* (3).
- Arroyo San José, L. (2017). La información precontractual como elemento reequilibrador en la contratación de consumo. A M. Gramunt Fombuena, & C. Florensa i Tomàs, *Codificación y reequilibrio de la asimetría negociada*. Madrid: Dykinson.
- Badosa Coll, F. (1987). *La diligencia i la culpa del deudor en la obligació civil*. Bolonia: Publicaciones del Real Colegio de España.
- Badosa Coll, F. (2010). *Memoria de Derecho civil*. Madrid: Marcial Pons.

- Bercovitz Rodríguez-Cano, R. (2009). Comentari a l'article 1166. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código Civil*. Pamplona: Aranzadi.
- Bernard Mainar, R. (2009). Redefinición de la responsabilidad por vicios ocultos en el Código Civil con anterioridad al Real Decreto-Ley 1/2007, de 16 de noviembre". *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario* (715).
- Botana García, G. (2015). Una visión global sobre la protección jurídica de los consumidores y usuarios. *Actualidad Civil* (1).
- Carrasco Perera, A. (2003). Failure, breach and non-conformity in contracts. A S. E. Espiau, & A. Vaquer (eds), *Bases de un Derecho contractual europeo*. Valencia: Tirant lo blanch.
- Carrasco Perera, Á. (2010). *Derecho de contratos*. Pamplona: Aranzadi.
- Cordero, E. (2014). ¿Protección sectorial y protección consumerista general? De minimis y de maximis. Sobre la reforma del artículo 59.2 del TRLCU. *Revista CESCO de Derecho de Consumo* (9).
- Corral García, E. (2012). Capítulo 1. Ámbito de aplicación y disposiciones generales. A A. Vaquer Aloy, E. Bosch Capdevila, & M. Sánchez González (coord.), *Derecho europeo de los contratos. Libros II y IV del Marco común de referencia*. Vol II. Barcelona: Atelier.
- Del Pozo Carrascosa, P. (2015). Las obligaciones del vendedor. A A. Vaquer Aloy, E. Bosch Capdevila, & M. P. Sánchez González (coord.), *El derecho común de la compraventa y la modernización del derecho de contratos*. Barcelona: Atelier.
- Díaz-Regañón García-Alcalá, C. (2009). Comentari a l'article 1284. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código civil*. Pamplona: Aranzadi.
- Díez-Picazo, L. (2006). Pròleg. A A. M. Morales Moreno, *La modernización del derecho de obligaciones*. Madrid: Civitas.
- Egea Fernández, J. (2011). Bona fe i honradesa en els tractes en el Dret civil de Catalunya. *Discurs d'ingrés a l'Acadèmia de Jurisprudència i legislació de Catalunya*. Barcelona.

- Eischenhofer, E. (1977). L'utilizzazione del diritto privato per scopi di politica sociale. *Rivista di Diritto Civile*.
- García Cantero, G. (1992). Integración del Derecho de Consumo en el Derecho de Obligaciones. *Revista Jurídica de Navarra* (13).
- García Pérez, R. M. (2011). Construcción del incumplimiento en la Propuesta de Modernización: la influencia del Derecho Privado Europeo. A K. J. Albiez Dohrmann, *Derecho privado europeo y modernización del Derecho contractual en España*. Barcelona: Atelier.
- Gete-Alonso, M. d. (2009). El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya sobre les obligacions i els contractes. Quan, com i per què hem de codificarlo. *InDret* (1).
- Gómez Ligüerre, C. (2015). Remedios del comprador ante la falta de conformidad. *La propuesta del Proyecto de Ley del Libro Sexto del Código civil de Cataluña, relativo a las obligaciones y contratos*. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.). Girona: Documenta Universitaria.
- Gómez Pomar, F., & Gili Saldaña, M. (2012). El futuro instrumento opcional del Derecho contractual europeo: una breve introducción a las cuestiones de formación, interpretación, contenido y efectos. *InDret* (1).
- Gómez Pomar, F., & Gili Saldaña, M. (2014). La complejidad económica del remedio. Su trascendencia en el Derecho español de contratos, en la normativa común de compraventa europea (CESL) y en otras propuestas normativas resolutorio por incumplimiento contractual. *Anuario de Derecho Civil*, LXVII (4).
- Gramunt Fombuena, M. (2011). Contractació amb consumidors. A C. Florensa i Tomàs, & J. Fontanellas Morell (coord.), *La codificación del Derecho civil de Cataluña. Estudios con ocasión del cincuentenario de la Compilación*. Barcelona: Marcial Pons.
- Gramunt Fombuena, M. (2015). La contractació amb consumidors en el Llibre Sisè. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.). *La propuesta del Proyecto de Ley del Libro Sexto del Código*

civil de Catalunya. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa, relativo a las obligaciones y contratos. Girona: Documenta Universitaria.

Infante Ruiz, F. (2015). The integration of advertising statements into the content of the contract. A J. P. Penadés, & L. M. (eds.), *European Perspectives on the Common European Sales Law*. Springer.

LLácer Matacás, M. (2006). Obligaciones vinculadas a la formación del contrato y codificación del derecho de consumo: información y documentación. A E. LLamas Pombo, *Estudios de Derecho de obligaciones homenaje al Profesor Mariano Alonso Pérez* (t II). Madrid: La Ley.

LLácer Matacás, M. R. (2002). Dret civil europeu i Dret de consum: entorn la configuració de l'objecte contractual. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.). *El dret civil català en el context europeu: materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.

LLácer Matacás, M. R. (2009). La garantía por falta de conformidad y el cumplimiento "no conforme": el Derecho español a la luz del Marco Común de Referencia. A E. Bosch Capdevila, *Derecho contractual europeo*. Barcelona: Bosch.

LLácer Matacás, M. R. (2015). El Llibre sisè i la proposta de nou "Código mercantil". A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.)., *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Material de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.

LLácer Matacás, M. R. (2015). La codificación del derecho contractual de consumo como especialidad civil. A M. R. LLácer Matacás, *La codificación del Derecho contractual de consumo en Derecho civil catalán*. Madrid: Dykinson.

Longo Martínez, A. A. (2015). Els articles 621-49 (pacte de previsió de finançament per tercer) i 621-54 (pacte de condició resolutòria) del projecte de llei reguladora del Llibre VI del Codi civil de Catalunya. A Institut de Dret Privat europeu i comparat. Universitat de Girona, *El Llibre*

- sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei. Material de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa.* Girona: Documenta Universitària.
- Maley, K. (2009). The limits to the conformity of goods in the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG). *International Trade & Business Law Review*.
- Marco Molina, J. (2002). La garantía legal sobre bienes de consumo en la Directiva 199/44/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de mayo de 1999, sobre determinados aspectos de la venta y las garantías sobre bienes de consumo. *Revista Crítica de Derecho Inmobiliario*.
- Marco Molina, J. (2015). Los criterios legales de la conformidad con el contrato en el futuro libro VI del Codi Civil de Catalunya. La llamada conformidad subjetiva o adecuación de lo entregado al fin individual del comprador. A M. R. LLácer Matacás, *La codificación del Derecho contractual de consumo en el Código civil catalán*. Madrid: Dykinson.
- Marín López, J. (2004). *Las garantías en la venta de bienes de consumo en la Unión Europea. La Directiva 1999/44/CE y su incorporación en los Estados miembros*. Madrid: Instituto Nacional del Consumo.
- Marín López, J. M. (2007). El vendedor que permite al consumidor devolver el bien comprado, ¿tiene que restituirle el precio o puede entregarle un vale canjeable? *Centro de Estudios de Consumo*.
- Marín López, M. J. (2012). La muestra o modelo como parámetro de conformidad del bien vendido. *Revista CESCO de Derecho de Consumo* (4).
- Mirambell i Abancó, A. (2015). Un projecte de Llei del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes. A I. d. comparat, *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de Llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitària.
- Moll de Alba, C. (2015). Característiques del contracte de compravenda en el Llibre sisè del Codi civil de Catalunya (Especial referència a la seva

finalitat transmissora i a la no necessitat de regular la promesa de venda. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.

Morales Moreno, A. M. (1998). Conformidad de las mercaderías y pretensiones de terceros "Artículo 35". A L. Díez Picazo, *La compraventa internacional de mercaderías. Comentario de la Convención de Viena*. Madrid: Civitas.

Morales Moreno, A. M. (2003). Adaptación del Código Civil al Derecho Europeo: la compraventa. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.), *El Dret civil català en el context europeu. Materials de les Dotzenes Jornades de Dret Català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.

Morales Moreno, A. M. (2006). El derecho a la reparación o sustitución de la cosa no conforme y la naturaleza de la obligación del vendedor. A *La modernización del Derecho de obligaciones*. Madrid: Civitas.

Morales Moreno, A. M. (2010). *Incumplimiento del contrato y lucro cesante*. Aranzadi, Cizur Menor.

Pantaleón Prieto, F. (1993). Las nuevas bases de la responsabilidad contractual. *Anuario de Derecho Civil*.

Pasquau Liaño, M. (2011). Protección de consumidores y Código civil ¿Integración o distinción? A K. J. Albiez Dohrmann, M. Palazón Garrido, & M. Méndez Serrano, *Derecho privado europeo y modernización del Derecho contractual en España*. Barcelona: Atelier.

Pizarro Wilson, C; Vidal Olivares, A. (2010)., A *Incumplimiento contractual, resolución e indemnización de daños*, Colombia: Editorial Universidad del Rosario, p.166.

Rodríguez Morata, F. (2009). Comentari a l'article 1453. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código civil*. Pamplona: Aranzadi.

- Rubio Gimeno, G. (2015). Codi civil i codi de consum en els contractes de consum. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.). *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les Divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.
- Sánchez Aristi, R. (2009). Comentari a l'article 1101 i ss. A R. Bercovitz Rodríguez-Cano (coord.), *Comentarios al Código Civil*. Pamplona: Aranzadi.
- Torrelles Torrea, E. (2017). El criterio de la razonabilidad. Un elemento equilibrador del contrato. A M. Gramunt Fombuena, & C. Florensa i Tomàs, *Codificación y reequilibrio de la asimetría negocial*. Madrid: Dykinson.
- Valle Muñoz, J. L. (2015). Especialidades del Anteproyecto del Libro Sexto del Código civil de Cataluña en cuanto a la compraventa de inmueble (la compraventa de inmueble en construcción o rehabilitación) y la cesión de finca o aprovechamiento urbanístico a cambio de construcción futura. A. Institut de Dret privat europeu i comparat. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.
- Vaquer Aloy, A. (1997). *El ofrecimiento de pago en el Código civil*. Madrid: Marcial Pons.
- Vaquer Aloy, A. (2011). El principio de conformidad: ¿supraconcepto en el Derecho de Obligaciones? *Anuario de Derecho Civil, LXIV* (fasc. I).
- Vaquer Aloy, A. (2012). La responsabilidad civil de los profesionales frente al derecho contractual europeo. A P. De Barrón Arniches, *Ejercicio de las profesiones liberales y responsabilidad civil*. Granada: Comares.
- Vaquer Aloy, A. (2015). La conformitat en la regulació projectada de la compravenda. A Institut de Dret privat comparat i europeu. Universitat de Girona (coord.), *El Llibre sisè del Codi civil de Catalunya: anàlisi del Projecte de llei. Materials de les divuitenes Jornades de Dret català a Tossa*. Girona: Documenta Universitaria.

Velasco San Pedro, L. A. (2013). La Propuesta de Reglamento de compraventa europea: cuestiones generales, en especial su ámbito de aplicación. *Cuadernos de Derecho Transnacional*, 5 (2).

Zamir, E. (1991). Toward a General Concept of Conformity in the Performance of Contracts. *Louisiana Law Review*, 52.

11. Relació de Jurisprudència citada

- Tribunal Suprem (sala 1^a)
  - STS de 24 de febrer de 1997
  - STS d'11 de març de 2003
  - STS núm. 812/2007, de 9 de juliol de 2007
  - STS núm. 1059/2008, de 20 de novembre de 2008
  - STS del Ple, de 10 de setembre de 2012
  - STS núm. 399/2013, 10 de juny de 2013
  - ITS, d'11 de novembre de 2014
  - STS núm. 317/2015, de 2 de juny de 2015

- Audiències Provincials
  - SAP de Toledo núm. 57/2016, de 14 de març de 2016
  - SAP de Madrid núm. 45/2017, secció 12, de 8 de febrer de 2017
  - SAP d'Alacant núm. 133/2017, secció 9, de 23 de març de 2017

- Jutjats de Primera Instància
  - SJPI de Sevilla núm. 10, de 19 de desembre de 2001